

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Uj helyzet.

Budapest, augusztus 21.

(v.) Mától kezdve a korona új politikai helyzettel áll szemközt Magyarországon. Eddig a szituáció az volt, hogy a véderőben nemzeti reformokat sürgetett a parlament kisebbsége, amiből a korona alkotmányosan azt vélemezte, hogy nem az egész nemzet követeli a nemzeti engedményeket, hanem csupán egy parlamenti töredék, mely forradalmi eszközökkel akarja a politikai zsarolás büntetést elkövetni. Ezt a véleményét a korona mátol fogva kénytelen lesz clejteni. Mert akik előtte megjelennek mint szószólói a képviselőház többségének, azok is egytől-egyig azt fogják hangsúlyozni, hogy a véderő terén adandó nemzeti engedmények nélkül a békés kibontakozás lehetetlen.

Ennyiben új a szituáció. S az obstrukciónak ebben jelentkezik a legnagyobb vívmánya. Ha a parlament kisebbségének konok harca előtt a koronának kapitulálnia nem szabad, mert máskülönben a kisebbség terrorizmusát tenné az állami élet döntő tényezőjévé, akkor másfelől éppoly kevésbé szabad s éppoly kevésbé lehet a trónnak olyasvalamit visszautasítania, amit a parlamentnek nem valamely kisebbségi töredéke, nem is ilyen vagy amolyan mértékű többsége, hanem az egész parlament, tehát a nemzeti akarat kinyilvánítására egyedül illetékes szervnek egyeteme mint mulhatatlanul szükséges az az államra nézve feltétlenül kívánatos követel. Többség és kisebbség között immár legfeljebb kvantitatív különbség található, vagyis: a véleményeik legfeljebb abban térhetnek el, hogy a nemzeti befolyásnak és jellegnek mekkora tér nyitandó a véderőben. De az elv tekintetében többség és kisebbség egyazon alapon állnak: valamennyien elismerik immár, hogy a hadsereg közelebb hozandó az alkot-

mányhoz s hogy rések nyitandók ama kínai falon, melylyel a hadsereg eddigelé a magyar nemzet nyelve, jelvényei, befolyása és politikai élete elől elzárkózott. Eleinte úgy látszott, hogy a harc csupán a kisebbség egy töredékének szeszélye; majd midőn a küzdelem magával ragadta az egész ellenzékét, sokakban — a koronában is — olyféle benyomás keletkezhetett, hogy az egész nem egyéb egy erőszakos ellenzéki zendülésnél, mely a nemzeti követelések ürügyén indult, de melynek igazi célja: a többségi elvnek porba tiprása. Az első látszattal szemben a többség ellenállásának, a másodikkal szemben a többség és a korona együttes defenzívájának volt értelme s jogosultága. Mert sem a többség, sem a korona nem ismerték a nemzeti közvélemény állásfoglalásának sem erejét, sem irányát. Ez a halvégzetű tájékozatlanság szinte természetes folyamánál jelentkezett a mi elmaradt választási rendszerünknek, mely csak a nemzet elenyésző kisebbségének ad alkotmányos jogokat s így a parlamentet szinte elszigeteli a közvélemény hullámzásaitól. De időközben nemcsak kialakult és megnyilatkozott, hanem elemi erővel érvényesült is a legdemokratikusabb és leglelküzdhetlenebb hatalom: a nemzeti közvélemény hatalma. A parlament többsége dicseretes nyíltsággal be is vallja immár, hogy tévedett s e tévedésének igyekszik levonni minden konzekvenciáját: amit előbb ridegen visszautasított, azt most programjának élére illeszti s a trón számolyánál szószólójává szegődik a nemzeti törekvéseknek. A koronán immár a sor, hogy e merőben új helyzetben maga is új állásponton helyezkedjék. A királyi szemei előtt kibontakozik egy új politikai irány, melyet most már az egész népképviselőlet a magáénak vall. Jól megértjük: az egész magyar népképviselőlet, mely tehát a nemzeti akaratot a maga teljes egyetemességében testesíti meg. Tetszik, nem tetszik ez az új

helyzet a legfőbb hadurnak: — a koronás magyar király, aki felesküdt az alkotmányra, nem tétovázhat az irányra nézve, amelyet az új helyzet eléje szab. Tegnapelőtt még visszavonulhatott a többségi elv alkotmányos sáncai mögé. Tegnap még gondolhatott a felosztásra, mely a nemzeti akarat Brennus-kardját dobhatta bele az események mérleg-serpenyőjébe. Mától fogva ez a két gerut megszűnt. A nemzeti reformokat immár nem ez vagy amaz a párt sürgeti, hanem követeli őket az egész parlament, mely bizonyára nagyobb szentség s erősebb hatalom a többség szentségénél és hatalmánál. S a felosztásra még kevésbé gondolhatni mátol fogva. Ez az alkotmányos expedienst alkalmazható renitens kisebbségek ellen, alkalmazható rakoncátlan többségek ott, ahol az egész parlament egyazon véleményét képviseli a koronával szemben s pláne ott, ahol ez a nézetegység épp az alulról származó ellenállhatatlan nyomás hatása alatt jött létre? Hiszen itt nem az az eset fordult elő, hogy a parlament többsége akart olyasmit, amiről nem egészen kétségtelen, hogy ez az akarat megegyező-e a választók többségének akaratával, hanem az, hogy az egész nemzet egységes állásfoglalása kényszerítette a parlamenti többséget a véderő nemzeti reformjának felkarolására. A választók megkérdésésé- től remélni tehát a nemzeti irány dezavualását, igazán merő eszteleenség volna.

Mindezekből világosan az a folyik, hogy a békés kibontakozás egyetlen útja: az egész nemzet és az egész népképviselőlet egyértelmű óhajátának haladéktalan teljesítése. Alkotmányos alapon más megoldás lehetetlen. Minden egyéb döntés a szó igazi értelmében döntés lenne: feldöntése a magyar alkotmánynak. Az alkotmányra felesküdt koronáról lehetetlen feltételezni, hogy a hadsereget érinthetetlen szentségnek, ellenben az alkotmányt bármely

TÁRCA

Régi szerelmek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: **Holló Márton.**

A tornác sarkában nyakig elmerülve verdesték a kártyát az urak, odébb asszonyok bujtak össze öblös ionott székekben. Meglehető csatározás előzte meg ezt az elszakadást. Az asszonyok nem egykönnyen nyugodtak bele a kártyába. Mikor már alakulóban volt a parti, még akkor is alkudoztak, majd körlehetetlen ostromot intéztek a férfinép visszatérésére. Tréfásan is, gúnyosan is oda-odaszóllottak a sarok felé, csúfokodtak, csipkedtek. De hiába. A játék makedaust megindult. Egyszer végre ráuntak az asszonyok az ostromra.

— Hagyjuk! Ezek most meghaltak. Se lát-nak, se hallanak... Tudnak is ezek egyebet a kártyánál. Ezek...

Elég epés volt ez az „Ezek”... s valami nagy mondas akart kitörni abból az időse és hosszú hóból, aki kellő kémozdulattal is kísérté ezt az „Ezek”-et, de azért csak nem lett belőle semmi, a sok szó összeterelővé, a torkán akadt. A többiek különben esőndesítették, meg huzogatták is. Arra már csak olykor-olykor röppent el néhány szó, egy-egy. „Most már igazán ne törődjünk velük!” s az asszonyok egészen magukba vonultak vissza. Aztán, hogy szélesre fordult az este s ellett valami melegség, hát az urak csak annál dübösebben csapkodták a lapot, néha majd, hogy hajba nem kaptak. Es hamarosan

az asszonyok is rájöttek valamire, amivel melengesék magukat, — régi szerelmekre kezdtek vissza-omlékezni.

Volt már nekik is mulatságuk. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy daliás levente... Kéltő dusan termő tolla annyit mesét nem tud, mint amennyi itt felhalmozódott. Egyszer volt, hol nem volt... Nem is egy, hanem több kedves, búbajos, kőbe vesző lovag, aki mind különb annál a tunya, közömbös hiestársnál, aki önfeláldozó áldoz amott a fény-aszal körül mindenének, szerelmének. Egy szép sopánkodással indult meg a ragyogó théma, egy talán már ezredéves, megjegyesedett tételből, minden asszonyboldogtalanság kezdetéből.

— Oh, de más is a férj, s mily más a szerelmes udvarló!

Szunyogtestű, kesernyés természetű, még csak koros sem volt az, aki ezt a nagy állítást most elúttató, mindössze hároméves asszonyteremtés lehetett s mégis ilyeneket tudott beszélni. Bodros szőke fejével meg sem fért a súlyos szó, mégis kimondta valami őregesen böles felsőbbiséggel. S a többi ráhagyta általános helyesléssel. Az ám, a férj urak mind, mind egyformán csuf emberek, akik a mátkaság himes pillangószárnyait ugyan-csak hamar elhullatják az esküvő után. Gonosz, feledékeny legények, hálósapkás basák, unatkozó, savanyú rabok.

— Szemérmetlen szoknyavadászok! — tódította a hosszú feleség.

A három másik asszony, okkal-e, nem-e, de erre is bólogatott már, a férjellenes áramlat győzelmesen elterpeszkedett. Es arra dolgozni kezdett a visszaemlékezés. Azokról a fényes alakokról, akik jöttek, egy szerelmes álmódzásban csupa hódolathósk voltak, aztán táltosokvonta

tündércocsin eltűntek, elenyésztek, csak szín és illat maradt utánuk, hirt sem igen hallani már felőlük.

Az egyik asszony így szólt:

— Volt nekem egy szerelmem. Ó tizenkilenc éves volt, én tizenöt, amikor találkoztunk. Három nyáron át voltunk együtt, amikor vakációra hazajött. Három boldog nyár. Nagyon szerettük egymást, ha nem is beszéltünk erről soha. Aztán elköltözött a családja a városunkból, még csak el sem bucsuzhattunk. Hanem itt nekem egy hosszú, szomorú levelet. Még akkor sem mondta, hogy szeret, de ha nem mondta is, azért tudtam. Nem feleltem arra a levélre, féltém az apától. Egyszer-egyszer már szinte elhatároztam, hogy irok, de mindig eszembe jutott az apám. Ilyen dologban nagyon szigorú volt... Azóta nem láttuk egymást, csak egyetlen-egyszer tavasszal. Nagy ember lett, képviselő. Meg is házasodott. Rámimert, mikor az Andrássy-uton találkoztunk és megemelte a kalapját. Karontogva ment a feleségével, nagyon elegáns asszony... Ha akkor a levélre válaszolok!...

Egy kis esőnd állott be, de aztán rögtön megeredt a zsiabongás az összebujt fejek között.

— Akkor tán maga ma képviselőné!

— Es nem nyaralna ezen a kis helyen.

— Ostendében strandolhatna...

Az első mese kicsalta a következőt. A másik asszony ezt beszélt:

— Én nagyon szerelmes voltam egy huszonkétéves városi mérnökbe. Mindig ő volt az eszemben, akárhol voltam, akármit is csináltam. Es megvolt az a gyönyörűségem, hogy egyszer is hallhattam tőle, hogy imád. Es én egyetlen-egyszer sem mondtam meg neki, hogy szeretem. Hiába faggattam, hiába könyörgött, nem tudtam

pillanatban félretelhető valamelyre tekintse. Már ez a pusztá gondolat egymaga is veszedelemes államcsíny lenne, beláthatlan következményű a nemzetre nézve, de a dinasztíára nézve is.

BELFÖLD

A válság.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 21.

A budavári palotában ma indult meg az audienciának az a sorozata, amelyen a király a politika előkelőségeivel megbeszéli a politikai helyzetet és a válság megoldásának módjait. A meghívottak közül ma négyet hallgatott meg a király: gróf Csáky Albint, gróf Apponyi Albertet, gróf Károlyi Sándort és gróf Andrássy Gyulát; mindnyájuk előtt pedig gróf Khuen-Héderváry miniszterelnököt, aki tegnap is, ma is hosszabb kihallgatáson volt ő felségénél.

A kihallgatások természetesen lázas érdeklődés tárgyai, aminek megvan az a külső látszata is, hogy a királyi palota környékén roppant néptömeg tolong. Viszont az is természetes, hogy a lázas érdeklődés mostanság nem találhat kielégülést, mert a király kabinetjében történők nem kerülnek nyilvánosságra. Legföljebb a meghallgatott politikusok ismeretes nézeteiből lehet következtetni arra, hogy milyen irányban igyekeztek a koronát informálni. Ámbár erősen tartja magát az a felfogás, hogy a kihallgatások voltaképp nem azért, vagy legalább nem csupán azért történnek, hogy a király a meghívottak álláspontját megismerje, hanem azért is, hogy megismeresse velük a maga álláspontját.

Mégis föltehető, hogy a kihallgatásra eddig megjelent urak és az ezután megjelenendők is, csaknem kivétel nélkül azt a véleményt képviselik, hogy a békés kibontakozás nemzeti koncessziók nélkül nem lehetséges. Csak a koncessziók tartalmára, terjedelmére, időpontjára nézve lehet köztük eltérés.

A ma meghallgatottak közül gróf Csáky, Apponyi és Károlyi határozottan a nemzeti követelmények teljesítése mellett vannak. Föltehető, hogy ma már gróf Andrássy Gyula is, akinek álláspontja különben egy a Házban, mint a sajátban tett nyilatkozataiból eléggé ismeretes, közjogi ortodoxiája mellett is arra a meggyőződésre jutott, hogy békés megoldás csak bizonyos nemzeti engedményekkel lehetséges.

Ami pedig gróf Apponyi Albertet illeti, róla az az értesülésünk, hogy véleményét emlékiratba foglalta, amelyet ellenzéki politikusoknak is megmutatott, s amelyben fenntartja a multikori memorandumában foglalt nemzeti kívánságokat, de a megvalósítás idejére nézve tesz koncessziókat, nevezetesen azokat a kívánságokat, amelyeknek teljesítését még Széll Kálmán megígérte, sürgősekknek jelzi, a többiekre nézve pedig hajlandó hosszabb időhatárt elfogadni.

A képviselőház elnökének ez az eljárás formája különféle magyarázatokra adott alkalmat politikai körökben. Szabadelpárti politikusok felfogása szerint gróf Apponyi az irásbefoglalással mintegy hozzá akarja kötni magát az ő követeléseivel s ezzel ab ovo el akarja magától hártani a kormányalakítás kényszerűségét, sőt szükségességét. Most ugyanis semmiképp sem hajlandó az ügyek élére állani. Számításra ugyanis az, hogy akármilyen kormány következik most, ennek az élete nem lesz hosszabb néhány hónapnál, mivelhogy nemzeti engedményeket nem igen hoz. Akkor azután önmagától fog elkövetkezni az a helyzet, amelyben jöhet Apponyi a maga irásba foglalt, mérsékelt nemzeti programja alapján.

Persze ez csak fölvetés, amelyről nyilvánvaló, hogy nem származik gróf Apponyi barátaitól. Annyi magva azonban van, hogy ebben a pillanatban gróf Apponyi Albert nem bizik a nemzeti követelmények teljesülésében. Aminthogy általános az az impresszió, hogy a korona szférájában ezekre a követelményekre nem kedvező a hangulat s ezért jött a király inkább informálni, mint informálódni.

A mai kihallgatásokról egyébiránt — amint már jeleztük — csak a külsőségek jutottak nyilvánosságra, s ezekről a következőkben beszámolunk. Itt még csak azt említjük fel, hogy már ma kibővítették a meghallgatandó politikusok névsorát Falk Miksával és a lemondott kormány két tagjával: Lukács Lászlóval és Darányi Ignáccal.

(A király előtt.)

A budai királyi palotában ma délután egy órákor fogadta a király gróf Csáky Albint, utána gróf Apponyi Albertet, gróf Andrássy Gyulát, végül pedig gróf Károlyi Sándort. A kihallgatások hosszak voltak, amennyiben gróf Csáky, gróf Apponyi s gróf Andrássy háromnegyed-háromnegyed óráig; gróf Károlyi pedig kerek egy óra hosszat volt bent kihallgatáson és félnegykor hagyta el a palotát. Arról természetesen, hogy a király milyen kérdéseket intézett a kihallgatottakhoz s milyen válaszok hangoztak el a válságos helyzet megoldását ille-

tőleg, mit sem tudni még. — Gróf Khuen-Héderváryt a király a délelőtti folyamán fogadta kihallgatáson.

A félhivatalos Bud. Tud. a következőket jelenti:

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt tegnap délután ő felsége hosszabb kihallgatáson fogadta.

Ő felsége a király ma déli egy órákor kezdte meg ama parlamenti vezérletrák fogadását, akiket a korona a mostani kabinetválság megoldása céljából megballgatni kíván. A mai napra az országgyűlés két házának elnökei, gróf Csáky Albin és gróf Apponyi Albert, továbbá gróf Andrássy Gyula és gróf Károlyi Sándor fogadása van kitűzve; minden egyes hihallgatás tartama egy félórán van megállapítva, úgy hogy a mai kihallgatások délután három órákor érnek véget.

A további kihallgatások minden nap, vasárnap is, egészen esztőrtökig fognak tartani; holnap hihetőleg gróf Széppály Gyula és dr. Wekerle Sándor volt miniszterelnökök s Hodossy Imre országgyűlési képviselő kerülnek sorra; az azt követő napokon is három-három államférfi fog szőhöz jutni, még pedig báró Bánffy Dezso, Hieronymi Károly és gróf Zichy János, továbbá Széll Kálmán (aki már tegnap Budapestre érkezett), gróf Tisza István és dr. Falk Miksa.

Ez alkalommal Lukács László pénzügyminiszter és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, a kabinet két, rangban legidősebb közgazdasági tagja, szintén meg fognak jelenni ő felsége előtt.

Ő felsége elutazása egyelőre e hó 29-ére, szombatra van tervezve.

(Uj sorozat.)

Az újabb kihallgatandók között emlegetik még Hegedűs Sándor, báró Daniél Ernő és Szentiványi Árpád neveit is. Egy estilap értesülése szerint tegnap Kolossváry Dezso honvédelmi miniszter is fogadta a királyt. Itt említjük meg a Fremdenblattnak azt a budapesti értesülését, hogy a király legközelebb meghallgatja a függetlenségi párt valamelyik vezérletráját is, valószínűleg Kossuth Ferencet.

A Fremdenblatt ezt az értesülését ismétli ma esti számában, irván a következőket:

Nagy feszültséggel néztek politikai körökben a mai nap elé. Az érdeklődés közepontjában az a hír áll, hogy a szabadelpárti körök kivánságára ellenzéki vezérletrákat is magához kéret a király. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnököt tegnap délután több mint egy óráig magánkihallgatáson fogadta a király. Politikai körökben azt hiszik, a miniszterelnök a szabadelpárti hangulatáról és arról a kivánságáról informálta, hivassanak meg audienciára az ellenzék képviselői és pedig Kossuth Ferenc és Szederkényi Nándor. A tegnapi audiencia után gróf Khuen-Fölköreste

kimondani. Az isten tudja, mi lett, nem jött ki a számon. Egy évig tartott a dolog, akkor egyszerre otthagytam és három hónap múlva elvette egy nagyon pénzes uzsorásnak a csunya lányát. Eljegyzési kártyát is küldött nekem, sejtettem, hogy miért. Es akkor már éreztem, hogy meg tudtam volna neki mondani azt a szót, amit olyan nagyon kért tőlem. Egész éjszaka sirtam, reggelre csupa víz volt a párnám. A mérnököt nem láttam többé. Bécsben volt az esküvője, ott is élnek...

— Ilyen esetet hallottam már — mondta valaki.

— Sok bolondot is tesz az ember lánykorában — hangzott tovább.

— Csupa szeszélyből vagy ostobaságból, hogy megkínozzuk azt, akivel éppen a legjobban kellett volna bánni...

Most már a hároméves menyecskét nógatták, hogy hát álljon elő ő is valami dolggal. Mindenkinél kell most vallania. De mielőtt összeszedhette volna a mondanivalóját, az asztal felől megzavarták a konspirálást. A gyertyák egy része legett, a kártyások ujjat kértek. Az asszonyok friss kedvet kaptak a barciaskodásra:

— Nincs gyertya, nem adunk!
— Nem-e?
— Bizony nem!
— Hát az sem baj. Majd adnak a kávéházban. Vagy a szomszédában is van, a kocsmában.
— Aztán ott még cigány is akad!

Az asszonyok fel is pattantak s már az asztal körül vitáztak. A leghosszabb köztük különösen szorította az urát, egy vadászaton részvételre lesült medvét, de ez védte magát derekasan. A házasszony, az első mese eladója, különben is hozta már belülről az új szálgyertyákat, s ez az ostrom is, rohamosan visszaverve, megint csak a vesszőszékek közé húzódott.

— Most már beszéllek én is, ez lesz a

böszös! — gyürkőzött neki a legfiatalabbik aszszony. — Nekem is volt regényem. A redutban ismerkedtünk meg. Színész volt, hős-szerelmes. Mindig is arról álmodtam, hogy bárcsak közéről ismerkedhetnék meg színészekkel. Aztán a második bálomon mindjárt olyan szerencsés voltam, hogy ezzel a hires, szép, fiatal színésszel kerültem össze, akiért már a nézőtérrel is rajongtam. Egy barátóm mutatta be és azon a bálom sokat táncolt velem, megetszettem neki. Később már egészen szerelmesen bánt velem, szenvedélyesen szította a fülemben, hogy milyen szép vagyok és milyen szép a lelkem, a szememen át látja. En csak odavoltam és mikor arra kért, hogy találkozzunk, akkor szólni sem tudtam, tiltakozni sem volt erőm. A barátómmal aztán még többször összekerültünk, mindig megmondta a barátóm, hogy ott lesz, és nekem akkor muszájt odamenem. Es ott együtt voltunk...

— És milyen volt aztán? Heves, lángoló?... Meg is csókolt?...

Egy kis habozás, egy kis pirulás, aztán jött az őszinte vallomás.

— Meg.

Nem faggatódzhattak tovább, nem is kerülhettek elő újabb részletek, mert a hosszú asszony nagyhielenséggel közbeavatott:

— Jól tette! Engem is megcsókolt.

— Ki? Kicsoda? — fordultak feléje meglepetten.

— A főhadnagyom. Tul a Dunán laktunk akkor, Fejérmegyében. Hadgyakorlat volt s egy vadásztúztét hozzánk szállásoltak. Atengedtük neki az én szobámat, nálunk is kosztolt és sokat szeretett velünk lenni. Esténként, vacsora után kint ültünk apámekkel a kertben. Nagyon szerette a tisztí életet, sok szépet beszélt a katonáskodásról s egyre azt hajtogatta, hogy csak egy jó feleség hiányzik neki. Az egyik este aztán,

ahogy mellettem ült a kertben s csendesen cigarettázott, a kezem után nyult s megcsókolta. Erősen dobogott a szívem, úgy meg voltam lepetve. És lopva, felém hajolva, az arcomat is megcsókolta. Azt is mondta még akkor este, hogy én éppen az a feleség volnék, aki neki kellene. Harmadnap hajnalban ment el az ezred. Előttevaló este bueszott a főhadnagyom. Nagyon szomorú volt, szó nélkül megcsókolta a kezemet, de házasságról akkor nem szólt már. Megtudtam, hogy beszélt az apámmal, csakhogy nem lehettem az övé. Édes egy ember volt. Nem olyan, mint az a medve ott ni!...

Amulva hallgatták a legvénebb meséjét, nem néztek volna ki belőle. Aztán össze-visszaságban következett még egy sereg más eset, de csak másod-, harmadrangú, a legfőbbek előre kerültek. Hanem sorra mind azokat a napugár- és szivárványhősöket idézte és színezte ki, akik csak az emlékek világában éltek, érintetlenül, vádtalanul. Aki nem letek férjek, s így nem tépták meg nimbusukat a családi élet prózájának és gondjainak elmaradhatatlan járuléka. Amelyek kérelmetlenül megcsinálják idő múltával azt a különbséget, ami a sugaras mátkaságot a sok lemondással és költésességgel járó házassélettől elválasztja. A visszaemlékezések melegében, ha nem is valami túlságos komolysággal, sóhajok termettek:

— Hát ha amasok mellé kerültünk volna!

És nem ezek mellé, akik ott a kártyával házasodnak immár össze olyan szivesen. A hatalmas és zsarnok kényur bizottsággal, aki rég túl van már a nőhódítás nyugtalanságain. Aki tegnap még Romeo volt, ma már biztos lépéssel jár az elfalstafosodás útján. Náluk már az sem érdekel, hogy talán ők is értettek a szerelmes hevélekekhez és óadadó hódoláshoz, amikor az asszonyszerzés szép időt élték.

Schiessl lovagot, a kabinetiroda főnökét, nyilván azért, hogy a meghívókat szétküldjék a politikusoknak. Több politikai személyiség biztosan tudja, hogy a meghívottak névsorában az ellenzék is képviselve van.

A bécsi félhivatalos lapot teljes tökéletesen lecsofolja az egyik *Budapesti* félhivatalos, a *Magyar Távirati Iroda* éjszakai hire, amely így szól:

Ama folyton ismétlődő híresztelésekkel szemben, hogy a közjogi ellenzéknek különböző, névszerint felsorolt tagjai kihallgatásra fognak meghívni 6 felségéhez, a leghatározottabban kijelenthetjük, hogy *ily meghívás nincs tervezve*.

Szélesebb alapon cáfól a *Budapesti Tudósító*, amely éjjeli kiadásában ezeket írja:

A legfelsőbb kihallgatásra meghívott államférfiak már valamennyien a fővárosba érkeztek és dr. *Falk Miksa* is, ki jelenleg Ischben tartózkodik és csak ma délután kapta meg a távirati meghívót, vasárnapra már visszaérkezik Budapestre.

Amint értesülünk, 6 felségének ez alkalommal államférfiak meghívására vonatkozólag nem fognak újabb javaslatok tétetni, ami felesleges is volna, mert a már meghívottak a szabadelpvűpárt valamennyi árnyalatát és a párt kebelében uralkodó minden főfogást képviselni, úgy hogy a nyújtandó információk nem lesznek hézagosak.

Ha egyes lapok arról tudnak, hogy a szabadelpvűpártban gróf *Zichy János* meghívása némi megdöbbenést idézett elő, annyival is inkább, mert a függetlenségi párt vezetéi meghívót nem kaptak, úgy ezzel szemben mértékadó körökben rámutatnak arra, hogy a szabadelpvűpártban az ilyen rezenszus alig lehet általános, mert hisz a szabadelpvűpártban tudják, hogy a közjogi ellenzék vezetéit a kiegyezés létrejötte óta ilyen alkalommal 6 felségé elő még sohasem hívták meg és nem lett volna ajánlatos 6 felségének éppen ez alkalommal az eddigi gyakorlatától való eltérést javaslatba hozni.

Gróf *Zichy János* mint a közjogi alapon álló egyik párt vezére meghívásának mi sem állott utjában, az ellenben illogikusnak látszott, hogy ama pártok vezetéit, kik a közjogi kiegyezés ellen harcolnak, tanácsadásra hívják fel akkor, amikor főleg a kiegyezés védelmére és helyes magyarázatáról van szó.

Megfoghatatlan tehát, hogyan láthatnak a két közjogi ellenzéki párt vezetéinek meg nem hívásában mellőzést, holott ilyesmi úgy, amint más alkalmakkor, ezáltal sem volt senkinek sem számításra.

Szólt a mese régi szerelmekről, multakba suhanó ideál-alakokról, s közben elröppent az est is. A lobogva pislákoló lámpa alatt az asszony-nép el is csöndesedik s egy-egy nagyobb elhallgatásból hazatérő szándékok támadnak. Sok nótát végre szétrobbantja a játékok, az urak leszámolnak s kissé szórakozott fejfel csörölnék-pörölnék az asszonyaikkal.

— Ti, ti... — kezdik újra a hitvesek.

— Csak szólj se! Hallottuk ám, ahogy elenünk áskálódattok!

— Úgy? ... Annál jobb! Nem is érdemeltek egyebet! Csaltok. Míg nem vagyunk a tietek, térdeltek és esküdöztek, mikor a karmaitok közé kerülünk, akkor semmik vagyunk, a kártya az isteneké!...

Az urak csak rájuk hagyják:

— Jó, jó...

Ejtelre jár az idő, bucsuzkodni kell. A holnap kényelmesen szele suhan át a sziveken, hajnalig csak egy-kétórai alvás, irgalmatlanul megy akkor a vonat Pestnek. Ugyvéd, hivatalnok, kereskedő nem maradhat le. Evődve egymáshoz békülnek a párok. Egy férj, ha kártyás is, elvégre mégis csak bizonyos valóság. Mennek hát el össze-fogódzva. Mire a háziak a gyertyával visszajönnek a szobába, a nyitott ablakon át éppen behallatszik a sötétből hosszú asszony és a medve tárgyalása, amint a ház sarkán a mellékközbe bekanyarodtak.

— Osz! nyertél, vesztettél? — kérdi az asszony.

— Fenét nyertem! — dűnyögi rá a medve.

— Hát még vesztettél is?

— Azt.

— Mennyit?

— Vagy két pengő.

— Hát ez se igaz. A felét mindig letagadod...

(Holnap.)

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: Értesülésünk szerint 6 felségé holnap *Lukács László* pénzügyminisztert, *Wekerle Sándort*, *Szapáry Gyulát* és *Hodossy Imrét* fogja audiencián fogadni.

Lukács László pénzügyminiszter kihallgatását a *Budapesti Tudósító* is külön így jelenti be:

Mint értesülünk, *Lukács László* pénzügyminiszter holnap délelőtti 11 órára meghívást kapott 6 felségé elé kihallgatásra. E kihallgatás is összefügg a politikai helyzettel.

*

Gróf *Goluchowski* külügyminiszter ma délután Budapestre érkezett. Holnap 6t is fogadni fogja a király.

(A szabadelvű klubban.)

A szabadelvű pártkörben ma nagy számmal voltak együtt a párt tagjai. Ott voltak az aktuális politikai egyéniségek sorából a következők: gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök. *Lukács* és *Láng* miniszterek, gróf *Andrássy* Gyula, *Wekerle* Sándor, gróf *Tisza* István, *Szentványi* Árpád, *Hieronymi* Károly, báró *Daniel* Ernő, *Hegedűs* Sándor, *Perczel* Dezso és még igen sokan a párt előkeldősei közül. Hosszabb ideig beszélgött gróf *Tisza* István *Wekerle* Sándorral. A mai kihallgatásokról pozitív hírek és konkrét dolgok nem igen szivárogtak ki, mert a kihallgatások jelen voltak föl-tűnő zárkózottsággal azon voltak, hogy teljes diszkreációt tartsanak. Csupán az általánosságokból volt következtethető, hogy a helyzet a kihallgatásokkal még komolyabbra fordult, különösen abban a vonatkozásban, amelyet a 67-iki kiegyezés az uralkodóra, mint legfelső hadurra ruházott. Itt az uralkodó szerepel politikai tényező gyanánt bizonyos közvetlenséggel Ausztria és Magyarország ellentétes kívánságai közepe. Értesülésünk szerint a katonai reformok kérdésén kívül a *házasbályok magyarázata* is elsődleges tárgya a kihallgatások kérdéseinek. A szabadelvű körben is elterjedt az a hír, hogy gróf *Apponyi* írásbeli memorandumot is készített volna. Apponyi legbizalmasabb barátai ezt a hírt megcáfolták, írásos memorandumról semmiféle tudomásuk nem lévén.

(Egy instrumentum.)

A sok tarka hír sorában, amely a politikai világot ez izgalmas napokban foglalkoztatja, ma feltűnést keltett egy értesülés, amely szerint a király előtt nyilvánított vélemények között volt olyan, hogy a nemzeti kívánságokat katonai téren teljesíteni kell, mert ez aspirációk kielégítése nélkül sem az ellenzék, sem az országot pacifikálni nem lehet. De ugyanakkor ellenérték gyanánt és minden jövőndé eshetőséggel szemben meg kell találni a módját annak, hogy lehetetlenné váljék a parlamenti munka alkotmányos rendjének megakasztása abban a tekintetben, hogy az ország megszavazott budget, vagy azt pótló meghatalmazás nélkül maradhasson, és lehetetlenné váljék az is, hogy költségvetés híján a nemzethez appellálni lehessen. Más forrás szerint e biztosíték megszerzésének szélesebb alapon kellene nyugodnia és valamely instrumentumot kellene a törvényhozás rendjébe beállítani, amely lehetővé tenné, hogy oly intézkedések, amelyek az államélet normális folytathatására szükségesek, kivonathassanak a korlátlan megvitátás köréből. Ez tehát olyan osztrák tizenegyedik szakaszformára átvürt alkotmányosságot jelentene.

(Gróf Khuen szerepe.)

Sok szóbeszéd és sokféle következtetés tárgya az a szerep, amelyet a lemondott miniszterelnök a válság tartama alatt betölt. Gróf *Khuen-Héderváry* nemcsak javaslatokat tett a meghallgatandó politikusok névsorára nézve, hanem állandó tárgyalásokat folytatott a kihallgatandókkal, mint egyéb politikusokkal; állandóan informálja a királyt, az udvari és a katonai köröket és általában, minden látszat szerint, egészen más feladatkört tölt be, mint egy lemondott miniszterelnök, akinek a lemondása el van fogadva, aki csak az ügyek ideiglenes vitelével van megbízva s aki semmi egyéb, mint lemondott miniszterelnök. Tegnap egy óra hosszat volt a királynál. Ma ismét. Ez a kihallgatása mintegy bevezetője volt a mai kihallgatásoknak. Az este hosszasan tárgyalt a szabadelpvűpártkörben a meghívott politikusokkal. A tegnapi kihallgatás után nyomban elment *Schiessl* lovaghoz, a katonai kabinetiroda főnökéhez, akivel szintén hosszasan tanácskozott. Ma reggel megérkezett gróf *Tisza* István és azonnal

gróf *Khuen*hez ment, akivel teljes két óra hosszat maradt együtt.

Mindezek jelek, amelyek azt mutatják, hogy gróf *Khuen-Héderváry* nagyon is aktív részt vesz a jövőndé helyzet előkészítésében. Vajon kinek számára segít ilyen élenként előkészíteni a helyzetet? Sokan nem tudnak szabadulni attól az impressziótól, hogy a lemondott miniszterelnök a maga számára készíti elő a visszatérés útját, helyesebben a megmaradás lehetőségét. Ez csak impresszió, de sok mindenféle támasztéka van. Felhozzák egyebek közt azt is, hogy gróf *Khuen* és kormányának tagjai nagyon is buzgón teljesítik a kormány reprezentatív kötelességeit, amelyek elől pedig könnyű volna kitérni az adott helyzetben. Így a budapesti tanonc- és segédmunkakiállítás tegnapi megnyitását nemcsak *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszter jelent meg, hanem megjelen, egész meglepetésszerűen, gróf *Khuen-Héderváry* is. Holott például mult szombaton, a *szombathelyi* kiállítás megnyitására — amelyre a kereskedelemügyi miniszter, *Széll* Kálmán, a kiállítás védnöke iránt való figyelemből, már régebben eligérkezett — *Láng* Lajos elmaradt, állítólag éppen az időközben bekövetkezett lemondásra való tekintettel és állítólag *Széll* Kálmánnal való megegyezés szerint...

Természetes, hogy a kormány tagjainak tegnapi ünnepes szereplése, a mellett, hogy az iparosokra igen jó hatással volt, erősen feltűnt a mindenképpen következtetni szerető politikusoknak.

(Wekerle programja.)

A *Magyar Szó* ma esti száma hosszabb cikket közöl egy politikus tollából, aki, laptársunk szerint, alaposan ismeri *Wekerle* intencióit. Közöljük a cikkből a következők érdekes részleteket:

Mi lehet az oka annak, hogy a nemzet élére kívánja azt az egykor „kegyvesztett” politikust, aki ide-oda tíz éve már csak mintegy páholyból nézi az ország politikai dolgait?

A nemzet érzi, hogy az örökös közjogi harcokban kimerül, a nép szegényedik, az ország pusztul és ha soká tart ez az állapot, kaphatunk ugyan magyar vezénységet, de nem lesz kinek vezényelni.

A nemzet bizalma.

A nemzet érzi, hogy tisztítani kell egyszer ezeket az örökös közjogi viszályokat, de azután komoly, tervszerű, céltudatos munkához kell fogni, erős és nagy gazdasági programra van szüksége az országnak, hogy anyagilag erősödjünk és ebből merítsünk erőt nemzeti fejlődésünkhez.

Az ellenzéknek — az egy néppártot kivéve — teljes bizalma van *Wekerle* kezében.

Lehet is. Mert nemzeti engedmények nélkül nem lehet őt a porondra állítani. Ilyenre nem vállalkoznék. Aki királyának oly hü tanácsosa, hogy inkább „kegyvesztett” lesz, semhogy a legrosszabbat is fel ne tárná előtte, ha a trón érdekei azt megkívánják, az nem fog vállalkozni arra, hogy elitokolja a királyt, miszerint a békét csak megfelelő engedmények révén lehet helyreállítani.

Vele szemben hüvelyükbe rakják vissza kardjaikat a nemzetiek is, az öliberálisok is, az ő személyében igazán egyesülni fognak és végre-valahára meglesz az egységes, erős szabadelpvűpárt.

Elvi alapon egyesülve kell helyreállítani az egységnek, ezér kell az az új program, mely mögött ne rejtőzzenek titkos óhajok, titkos célok.

Hamis elv, hogy a vezér programja a párt programja is. A programot a pártnak kell megállapítani, a vezérnek kell azt megvalósítani.

A fuziónak most kell végbemennie és ezt meggyőződéssé kell szent aligha képes megvalósítani más, mint *Wekerle*.

Bizonyára ambicionálja is, ha szerepet vállal. Azaz bizonyára csak ez a feltétellel vállalná.

Programot kell adnia a pártnak, mert ami eddig volt, minden lehet, csak ez nem.

A programban kell egyesülnie a pártnak és az így elvi alapon összetört pártból kerülhet csak ki az egységes kormány.

Ebben egyesülnie kell *Wekerle*nek és *Apponyinak* *Tisza* Istvánnal.

Egyesülni is fognak, ha elvi alapon áll a párt, mi sem áll többé annak utjában.

A *Wekerle* programja bizonyára nem.

Az *Apponyi* szintén nem és a *Tisza* Istváné sem.

Mert Tisza István sem ellensége ám a nemzeti vívmányoknak.

Tegyük fölre a haza ügyénél a felekezeti szempontokat. Apponyi klerikalizmusát egybeolvadhat a haza szolgálatában Wekerleivel és Tiszával Istvánnal.

Mi a Wekerle anti-kerikalizmus?

Hogy ambicionálja a katolikus autonómia megcsinálását. Még pedig nem az egyház jogainak korlátozásával, hanem autonóm jogainak lehető kiterjesztésével.

Hogy meg akarja teremteni a felekezetek közötti békét is, a protestánsok régi, méltányos óhajainak figyelembevételével.

Hogy rendezni akarja az egyházi szolgáltatások ügyét is, de nem egyháziak ellen, hanem azok érdekében.

Wekerle nem a haro embere. Nem tér ki előle, ha kell, de nem keresi.

Wekerle a közös vámtérület híve. De csak addig, míg Magyarország gazdasági érdekei kielégíthetők és alapon. Meg fogná csinálni a kiegyezést, de ugyanakkor inaurálna hatalmas és az egész állami életre kiterjedő egységes iparpolitikát, nem véve el természetesen semmit a mezőgazdaságtól.

Sem nem merkantilista, sem nem agrárius. Elitéli vadhajásait az egyiknek úgy, mint a másiknak.

És bizonyára meg fogná valahára valószínű kedvező eszméjét: befejezni a valutaszabályozás nagy művét, megcsinálni az adóreformot és egészségügyi szociálpolitikát teremteni.

Apponyival és Tiszával egyesítve pedig megoldhatja a parlamenti reformot egyrészt, a közigazgatási reformot másrészt.

A parlamenti reformot a választói jog kiterjesztésével, de egyuttal a parlamenti belső élet szabályozásával is.

De így leszünk pénzügyi politikáinkkal is.

Hiba tagadnók, benne vagyunk bizony a deficitben. Ma még lehet palástolni, de soká már nem lehet, egész erővel ki fog az bizony törni.

Aki megszabadította az országot állandó deficitjéről, arra vár az új pénzügyi rendszer nagy műve. Megfelelő nemzeti engedményekkel teliszerve, Wekerlét kell állítani ismét az ország élére, Apponyival és Tiszával Istvánnal.

(Függetlenségi készülődés.)

A válság hosszabb elhalasztása ellen leginkább a függetlenségi párt obstruáló elemei tiltakoznak, akik bár előálltak attól, hogy a kihallgatások tolyama alatt az országgyűlés összehívását szorgalmazzák, de most arra tömörülnek, hogy a király elutasítása után nyomban kéri a képviselőház összehívását. A függetlenségi pártnak ez a része a legközelebbi rendkívüli ülésen azt akarja felvetni, hogy ki a feladás a válságnak ismét hosszabb időre történt elhalasztása miatt?

(Apponyi környezetéből.)

Ha nem csalódnunk, gróf Apponyi Albert környezetének felfogását fejezi ki a következő fejtegetés, amelyet a *Hazánk* ma esti számában olvassunk:

Mialatt a kihallgatások előkészítései folytak és a kihallgatások megkezdődtek, Bécsből riasztó hírek érkeztek a magyar fővárosba. Ezek szerint, mint egy reggel megjelenő lapírsunk is megírja, azt régiú az osztrák fáma hogy a katonai körök a rideg tagadás álláspontjára helyezkednek mindennemű nemzeti követelés szemben. Ha ez a hír igazat mond, akkor beláthatatlan következményeknek nézhetünk elébe. Egy-két ember kivételével az összes magyar politikusok a nemzeti követelések álláspontján állnak. Ma már gróf Csáky Albin és Wekerle Sándor is — hír szerint — teljesen megegyeznek gróf Apponyival a nemzeti követelések tekintetében. Ha igaz az, hogy minden magyar törekvés, amely immár az egész ország óhaját mutatja kifejezésre, megakad a fehéres katonai körök merev ellentállásán: akkor ebből az következik, hogy a jelenlegi válságot alkotmányos eszközökkel megoldani nem is lehet. Mert ilyen körülmények között nem kap a király alkotmányos kormányt, amely a helyzet lehető kibonyolítására vállalkozik.

Jellemző a szabadelvű párt régi elemeinek egy Apponyi-kormány eszelésével szemben való felfogására a következő kis jelenet, amely ma egy fővárosi vendéglő teraszán történt, ahol rendszerint sok politikus szokott együtt ebédelni. Egy régi szabadelvű párti képviselő, az ebédelő társasághoz érkezve, gunyosan elítélte Apponyit, aztán, mikor komolyra fordult a beszélő, kijelentette, hogy Apponyi minisz-

tersege esetén negyvenedmagával kilépne a pártból. Amire egy újságíró, aki régi lelkes híve Apponyinak, kissé ingerülten jegyezte meg:

— Nem is volna abban veszedelm, ha a szabadelvű párt elemeire bomanék, hiszen ugysem érdemelte meg soha a szabadelvű nevet.

Amire a régi szabadelvű honatya azzal vágott vissza:

— Annnyira mindenestire megérdemelte, mint a volt nemzetpárt a nemzeti nevet.

— Vajjon micsoda név illette volna meg a nemzetipártot, ha nem a nemzeti? — kérdi tovább az újságíró.

— Hát az, aminek el is keresztelték: *habarék-párt*. Vagy ami volt: *mérsékelt* ellenzék.

Igy enyelegnek mostanában a régi és új-szabadelvűek.

(„Egy kínos jelenet.”)

Néhány napja, hogy egy estlapp egy kínos jelenetről adott hírt, amely állítólag a szabadelvű pártkörben folyt volna le egyrészt Hieronymi Károly, Gajdó Géza és Kubinyi Géza, másrészt Hegedűs Sándor, Vörös László, Rohonyi Gyula, Hellai Ferenc és Perczel Dezső között. A kínos jelenetek oka az lett volna, hogy az egyik csoport kicsinylőleg nyilatkozott a nemzeti követelésekről, míg a másik csoport e kicsinylő fellogás ellen erőlyesen kikelt. Illetékes helyről felkérnek bennünket már abból az okból is, mert ezt a híresztelést több lap átvette, annak egyszerű konstatálására. hogy ily jelenet sem a szabadelvű pártkörben, sem másutt nem folytatható le, már azért sem, mert a megnevezett képviselők legnagyobb része az időben távol volt a fővárostól.

(A szabadelvű párt és a nemzeti követelések.)

A szegedi szabadelvű párt végrehajtó-bizottsága ma, mint tudósítónk táviratozza, határozatlan állást foglalt a nemzeti követelések elengedhetetlen megvalósítása mellett. A szabadelvű párt száz-as-bizottsága ülést tartott Pillis Kálmán enőlkésével s kimondotta, hogy csatlakozik a debreczeni szabadelvű párt ismeretes határozatához. Dr. Szivessy László magvas cikksorozatának hatása alatt lelkes hangulatban folyt le a szervezés ülés. A szabadelvű párt határozatában dr. Szivessy László indítványára azt is kimondotta, hogy a magyar zászló és címer jogának érvényesülését nem csak a hadseregben, de a diplomáciában és a kereskedelmi külképviseletben is intranzigens módon követelik. Egyben elhatározták, hogy dr. László György országgyűlési képviselőt meghívják a szabadelvű pártnak sürgősen összehívandó nagygyűlésére. A határozatot kilencvenhét fogadták el s ellene mindössze hárman — a helyettes polgármester, a téhivatalos szerkesztője s egy hivatalnok — szavaztak. A polgárság körében óriási lelkesedést keltett a szegedi szabadelvű párt e hazafias magatartása.

Tiszafüredről jelentik: A poroszói választókerület szabadelvű párti választói Szent István napján tartott pártgyűlésükön, melyen a kerülethez tartozó községek nagy többsége volt képviselve, egyhangú lelkesedéssel elfogadták a debreczeni szabadelvű pártnak július 28-án a nemzeti követelések tárgyában hozott határozatait s kimondták, hogy ez irányban egy a képviselőházhoz, mint az országgyűlési szabadelvű párt elnökségéhez fe iratot intéznek.

(A csehek legújabb követelése.)

A prágai *Narodni Listy*, az ifju-csehek lapja ugyanazt a tiszteletet követeli a cseh országos színeknek, mint amelyet a birodalmi fekete-sárga zászlónak megadnak. A fehér-vörös szín régiebb keletű és így tisztességes, mint a fekete-sárga. Arról értesültünk, mondja az ifju-csehek lapja, hogy országos színeinket nemcsak a magánosok mellőzik, hanem egyesenes megtiltják a piros-fehér zászló kítűzését. Jogunkban áll követelni, hogy a hatóság részéről éppoly védelemben részesüljenek, mint a birodalmi színek és azért azt kiáltjuk, hogy uraknak, hogy tegyék kötelességüket. Magánosokat nem lehet kényszeríteni rá, hogy házukat ilyen vagy olyan zászlóval díszítsék, de jogunk van követelni, hogy a közhivatalok és közintézmények tűzzék ki nemzeti zászlónkat. Azért követeljük, hogy minden országgrészen és pedig nemcsak a cseheklakta vidékeken az állami és országos épületeket ne csak a fekete-sárga, de vörös-fehér zászlókkal is díszítsék. Ha Thun gróf híres rendelete értelmében Csehországban ünnepléses alkalmakkor minden iskolát fekete-sárga zászlóval kell díszíteni, mi meg követeljük, hogy egész Csehországban ilyenkor vörös-fehér zászlókat is tűzzenek ki, annyival is inkább, mert az iskoláknak több mint háromnegyedrészre országos költségekkel tartatik fenn. Követeljük, hogy a közhatalóságok mindenütt közbelépjenek ott, hol az országos színeket és jelvényeket megvalyálazzák, úgy ahogy a hatóságok eljárnak, ha osztrák jel-

vényeket megsértenek. Az országos hatóságoknak nálunk nincsen ugyan végrehajtó hatalmuk, de az országos választmányoknak van annyi hatalma, hogy felhívja a kerületi képviselőket, hogy épületeiken ne csak a cseh, de német vidékeken is a feliratokat az országos színekbe az országos címmel, vörös mezőbe az ezüst országnál alkalmazkazzák. Utalunk arra, hogy az ily feliratokat csak kevés kerületi képviselő alkalmazza, a legtöbb esetben mellőzik az országos színeket és az országos címet. Ezt az országos választmányoknak nem szabad tűrnie és gondoskodnia kell arról, hogy az alkalmazottak jelvényei országos színekben készítsenek, és hogy minden mezőben, az önkormányzat minden hivatalnok a országos címet viselje. Nézzük csak a magyarokat, mely föltékenyen örököndek minden magyar pántlika fölött és a legjelentéktelenebb külső jelvény fölött is. Nem viselhetnének-e nálunk az összes községi rendőrök egységes egyenruhát? Miért kell magunkat mindig a prágai rendőrök egyenruhája után irányítanunk?

KÜLFÖLD

Péter király mint ellenőr. A *Vossische Zeitung* azt az érdekes leleplezést közli Bolgradból, hogy a legutóbbi kölcsön megkötése alkalmával egy akkor 32 5 millió frankot kitevő függő adósságot, mely még mindig kitesz 30 milliót, szerb részről készakarva eltitkoltak. Ennek a szenzációs ténynek a földirtés a *Neue Freie Presse* szerint Péter királynak az érdeme, aki rendkívül szigorúan ítélte el azt a kísérletet, hogy az előbbi gazdálkodás visszaéléseit eltitkolták, s ezáltal hasonlóra bátorítsanak föl a jövőre. A király nyomában elrendelte, hogy az államháztartásban kettős könyvvitelt használjanak, miután kiderült, hogy az eddig titokban tartott adósság nemcsak különféle alapok és letétek kifosztására, hanem holmi könyvelési tévedésekre, sikkasztásokra és hiányok elpárlásolására vezetendő vissza a monopóliumok kezelésében. Ennek dacára — mondja egy ildomos szerb távirat — Szerbia vezérlo köréinek az a meggyőződése, hogy az ország még mindig hitelképes (!) és segélytörzsai nincsenek kimerülve.

A balkáni forrongás.

Budapest, augusztus 21.

A táviró-ügynökségek szerint, melyeket hol ez, hol az a kormány szulalmaz, az orosz fekete-tengeri flotta egy részének a mozgósítása nagyon ártatlan dolog, s az orosz flottának a török vizekre való rendelését konstantinápolyi diplomáciai körökben békés értelemben fogják föl. Azt tesszik föl ugyanis, hogy ez az intézkedés, amely számol az oroszországi izgatott közvéleménnyel, azt a célt követi, hogy egy a törökökre, mint a fölkelőkre megnyugtatólag hasson és ily módon előmozdítsa Ausztria-Magyarország és Oroszország reformációját, amelyet a bandák mozgalma akadályoz.

A nagy német és francia napilapok szulalmazás nélküli magánértesülései szerint azonban éppen a konstantinápolyi illetékes körök oly veszedelmesnek tekintik a helyzetet, amint az orosz-török háború óta még soha nem volt. A beavatottak legszűkebb körén kívül senki sines azzal tisztában, hogy az orosz flottatüntetés Oroszország saját külön kezdeményezés-e, vagy a két egyezményes hatalom által megállapított akció. A balkáni konzulok szulárdan meg vannak győződve affelől, hogy Macedónia külföldi beavatkozás nélkül nem pacifikálható. Olaszország és Franciaország szintén elhatározta, hogy egy-egy hadihajót küld a török vizekre s a hajók Mytilene közelében fognak cirkálni. Roppant kíváncsisággal várja a világ *Angha magyartársát*, mely az utóbbi időben nagy tartózkodása által tűnt föl. Jól értesült körökben tagnap azt állították, hogy ha az orosz flotta hosszabb ideig tartózkodik a Boszporus közelében, akkor az angol közepentengeri hajóraj meg fog jelenni a Dardanelláknak. Ejjeli távirataink szerint azonban Londonból alaptalannak jelentik ki a *Daily Chronicle* azt a híret, hogy a földközi-tengeri hajóraj egy része a török vizekre megy.

Az orosz nagykövét újabb jegyzéket nyújtott át a portának, amelyben azt kéri, hogy Husszejn Hilmi basát Macedónia katonai főparancsnokát hivatalosan szigorúan dorgálják meg, mert kétszínlesen viselkedett és mert hivatalnokai a keresztényekkel erőszakosan bántak. Az osztrák-magyar nagykövét szóbelileg hozzájárult ehhez az előterjesztéshez.

Távirataink már megemlékeztek arról a véres harorról, mely Krusevo birtokáért folyt a fölkelők s a török csapatok közt. A törökök csak rendkívül véres haru után tudták a várost bevenni. A város megszállása után néhány távirat szerint a török csapatok fosztogattak és a bolgár lakosok közül sok görögöt is megöltek. A monasztiri szandák más részéből is érkeztek jelentések, amelyek szerint sok faluban

gyújtogatás és fosztogatás történt. amit a bandák garázdálkodásának kiméltelen elnyomásánál elkerülhetetlennek és a komiték binének mondanak, mert ez bizonyos tekintetben elensúlyozója a komitébándák kegyellenkedéseinek. Az a körülmény, hogy a banda-harcokról között legutóbbi török hivatalos adatok közül sok nem bizonyult valósnak, részben szándékos-ságra, részben pedig arra vezethető vissza, hogy a török körökben gyakran összeeszerelik a neveket.

Bécs, augusztus 21.

A *Pol. Corr.* jelenti: Az a hír, hogy *Szinovjev* konstantinápolyi orosz nagykövet a portának ultimátumot nyújtott át, amelyben bizonyos követelések foglaltak a macedóniai ügyre vonatkozólag, mint értesülünk, teljesen alaptalan. Ily lépés az orosz kormány részéről sem nem történt. Sem előreláthatólag nem fog történni. Alaptalan o szerint ez az állítás is, hogy az orosz hajórajnak a Boszporus közelében való megjelenése által nyomatékot kívánnak adni az állítólagos ultimátumnak.

Berlin, augusztus 21.

A *Wolff*-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A *Szinovjev* nagykövet által tegnap átadott jegyzékre a porta haladéktalanul hozzájárul t az orosz hivatalos lapban foglalt összes követelésekhez és közölte, hogy négy belga tisztet alkalmazott, akikkel együtt összesen hat tiszt alkalmazott, akiknek feladata lesz a csendőrségnek a decemberi programban tervbevet reformját keresztülvinni.

Washington, augusztus 21.

Bár a külügyi hivatal élénk érdeklődéssel kíséri a törökországi zavarokat, a kormány mint megbízható oldalról közlik, mégsem vesz részt a porta ellen irányuló manifesztációban.

A pápai udvar elégtelenei.

Budapest, augusztus 21.

Ebben a farizeus világban, melyben mindenki más cselekszik, mint amit gondol, amit pedig gondol, azt meg nem teszi, a nyesetlen, őszinte emberi ösztönök, a mesterkéletlen ösztönök mélyen szunnyadoznak a nagy gonddal elválogtatott külsőin alatt. S ha ilyenkor oly hatalmas ember mutatkozik olyannak külsőleg, amilyen belsőleg is, mint a pápa, akkor végveszedelem fenyegeti a hatalmas katolikus hierarchia rengeteg szervezetét, kockán forognak századok penészes hagyományai s a hideg rázza a merev etikettét. Osszesugnak a kuria prelátusai, a bibornokokról nem is szólván, megcsóválják föl-szenteltfejükét, megjegyzéseket tesznek Krisztus földi helytartójára, akit bár a szentszék jelölt ki pápának, mégis alig pár napi uralkodásom óta eléggé megrökönyödést okoz a Vatikánban. Szóval megalakul az elégtelenei pártja a kuriában, mely titokban bírálatot gyakorol a pontifex fölött.

De így van az, ha valaki parasztfiu volt valamikor. Az ési természetesség, az emberi méltóságról való egészséges fölfogás még akkor sem kopik le róla egészen, ha a pápaság hóhéber sountanejét viseli is magán s ha a lábát a föld hatalmasai csókolják is. De éppen ezzel a lábesőkkel volt legeléször megakadva a kuria, mert az új pápa nem hajlandó ez a rabszolgaszokások fönn-tartani, melyet nagy raftinériával csempésztek le a vatikáni etikett paragrafusai közé. Mikor t. i. behozták, nagyon idegenkedett tőle a világ. A kuria szertartásmesterei úgy segítették tehát a pápa papucsába s a pia fraus-szal azután ezt a szokást meg-rögzítették.

Egyéb önféjűségei is vannak az új pápának, akinek parasztfiu létére talán egyenes a lelke s a legnemesebb emberi érzelmektől tuláradó a szíve, de nem tud franciául, nem tud a magasabb etikett szerint egy almát meghámozni s nincs érzéke a nevetséges és üres cerimóniákhoz. Valószínűleg úgy gondolkozik, hogy ez nem tartozik a pápaság lényegéhez s az ő isteni eredetű hatalmán nem út csorbát az, ha a majordomust le-szidja, hogy miért nem bocsát be hozzá minden embert, aki hozzá akar jutni s ha az ő személyes akarata és gusztusa alá rendeli a cifra vatikáni cerimóniákat, megkövetelvé, hogy ne a cerimóniákhoz, hanem az ő akaratához alkalmazkodjanak.

Ez még sok duzzogást és elégtelenséget fog okozni a Vatikánban; annál nagyobb, men-

nél tehetetlenebbek a pápa „parasztos“ allúri-vel szemben, aki bizonyára kénytelen-kelletlen fogja túrni a pápai etikett egyéb nevetséges és fölháborító kényszerreit: a sedia gestatorián való bevonulásokot (mikor az ő lábai elég erősek), az asszir eredetű valló struccotollas ernyőket s az ázsiai pompa egyéb maradványait. Nem baj. Hadd duzzogjanak a prelátusok. Annál jobban szeretik a hívei, kiket máris megvesztegetett egyszerű nemes lényvel és szereteté-vel. Valamikor nem az lesz róla fölróva a történelem lapjaira, hogy a ravasz politiká-nak volt a nagymestere, hogy nyíltan és ál-utakon törte magát az egyház nagyságát célzó dolgok után, hanem talán csak az léssen ez ő egyszerű jelzője: *X. Pius, a jóságos*, s minden érdeme csakis annyiból fog állani, hogy szereteté-tével megvesztegette nemcsak a saját híveinek százmillióit, hanem még azokat is, akik az egy-ház aklán kívül legelésznek.

Elvégre ilyen egyszerűen nemes lelkű pápá-nak is kell csak lenni.

A turini *Stampa* római levelezője beszélgetett a Vatikán egyik monsignorjával, aki nagyon ér-dekesen nyilatkozott az új pápa egyszerűségéről és jó szívről. A roppant érdekes tudósításból a következő részleteket adjuk:

Arra a megjegyzésemre, hogy az új pápa egész Olaszországban roppant népszerűsége tett szert egyszerű, mesterkéletlen magatartásával, a prelátus így felelt:

— Én is megfigyeltem ezt. Csakugyan megható. *A tetszésnek ez a kórusa azonban nem fog sokáig tartani.*

Arra a kérdésemre, vajon a monsignore hisz-e, hogy a pápa más utra fog térni, a prelátus élénken felelt:

— Éppen nem hiszem. Meg vagyok győződve, hogy a szent atya semmiképpen sem fog azon szoká-sain változtatni, melyek emberbaráti és jóságos lenyél-vel oly bensőleg össze vannak forrva. De nemrég azt mondtam önnek, hogy a pápaság egyszerűsége politikai intézmény is. Higye meg nekem, hiu utópia a Szent Péter egyszerű trónjához való visszatérés. Az ilyenről lehet ugyan beszélni, de tényleg ki-vihetően. Mivel a pápaságnak világi jellege is van, következképp főnségesnek, ünneplésnek, imponálóknak kell lennie. *A pápa nem lehet olyan ember, mint a többiek, sőt nem is szabad olyannak látszania: többnek kell lennie, mint másoknak, s többet kell mutatni. Ákik hozzá közelednek, azoknak mélységes tiszteletet kell éreznük. Az egész egyház így van szervezve. Akadhat ön oly bibornokokra és miniszte-rekre, kik tegeznek egymást, de sohasem fog találni két oly bibornokot, kik nem az *eminentissimo* címmel illetnek egymást.*

— Imádkozni fogunk a mindenható istenbe-z, folytató a prelátus, hogy világosítsa föl a szentatyát s birja őt arra, hogy valamivel többet és valamivel jobban alkalmazkodjék ahhoz a magas álláshoz, amelybe jutott. *A pápának nem szabad leereszkedőnek, kedélyesnek és barátságosnak lenni mindenki iránt! (1)* Ezeketben az ilyesmi nem baj s talán tetszik is a világnak, de később a *lealacsonyítással* lehet határos. Mert ne feledje, hogy a bibornokok a római szentegyháznak *a fejedelméi*, s e címükre sokat is tartanak, különösen a külföldi bi-bornokok. A pápának azonban még fölöttük is nagyon magasnak kell állania. *Az egész egyház megérezné a ha-nyatlást, ha a hívek a pápa előtt nem éreznék többé ön-kéntelent is, hogy térdre kell előtte borulniok. A láb-cső őn előtt talán üres, semmitmondó pompá-nak tetszhetik, pedig nincs úgy. Ez a formaiság évszázadok óta fönnáll, hogy megővja a pápa-ság magas méltóságát s a pápának isteni nimbust kölcsönözön. (2)* Nagyon veszedelmes lenne e külö-ségekkel szakítani s a szentatya remélhetőleg nem is fogja tenni. Aztán van még egy fontos pont. Ezzel és másdot kell találni arra nézve, hogy a pápa rokonai megfelelő anyagi helyzetbe jussanak. Őn talán nem is hiszi, hogy mily roppant fontosságú ez a kérdés. A nepotizmus természetesen kerülendő dolog s a szent-anya óvakodni is fog tőle. De higgyen nekem — ta-pasztalásból beszélék — egy pápának nem szabad,

hogy földhözragadt szegény rokonai legyenek, akik szerény helyzetben élnek, vagy egy kora szá jövedel-mére vannak utalva.

HIREK

A magyar repülőgép.

A perpetuum mobile föltalálót — s ilyen föltaláló bőven akad — hajlandók vagyunk minden fölösleges szószaporítás nélkül, egye-nesen a bolondok házába küldeni. S miután a földön járunk s már a vizen se érezzük biztonságban testi épségünket, nagyképu mosolygással fogadjuk az olyan föltalálókat, akik a levegőt óhajják meghódítani szá-munkra. Repüljön a cserebogár. Az tud, mi nem tudunk. Hogy esetleg tudhatnánk, hogy annyi eszünk nekünk is kellene hogy legyen, amiyel pótoljuk a szegény madár szárnyát, az nem jut eszünkbe. Illetőleg félünk attól a föltevéstől is, hogy egyszer csak elválnak a földtől. Itt a mi helyünk. Egy darabig fenn, aztán lenn. Ezért jóval, komoly polgár-ember, teszsem fel: aki hentesiparral vagy egyéb reális üzlettel foglalkozik, bamosolyog a bajusza alá, ha például ezt a nevet olvassa az újságban, hogy: Santos Dumont. — Az ebadtája, már én ugyan nem ülnék fel a gépire. Csak repüljön, jó nekem itt lenn is. — S csendes mosolygást csal a tiszta-ujlaki-val pódrótt bajuszkó alá a Vasdényei Géza neve is. Tudnillik ez az ur is azzal a hiába-valósággal veszdődött, hogy föltalálta a repülő-gépet.

A magyar repülőgépet, hogy nekünk is legyen efféle masinánk, necsak annak a fran-ciába ojtott mexikóinak. Hogy a mi főváro-sunk felett is lebegjen valaki annak a biz-onyságára, hogy a levegőúr eltűri magában az embert is a fecske, meg rigómádár mellett s hogy nem a földön guruló automobil a jö-vendő közlekedési alkalmasossága, hanem a levegőt járó gépezet, aminek a bendőjében ember gondolkozik a lelketlen szervezet dolgo-ztatására. Ésszel dolgozó ember, holott a madárnak csak ösztöne van. S tudna a kül-föld is arról, hogy osztrák földön, Budapes-ten is föltalálta egy repülőgépet... (Mert hogy így tudná és pedig a bécsi újságok nyo-mán.) De mindegy. Mi tudók, hogy a föltaláló és a találmány magyar — s ez is va-lami, eltekintve attól, hogy a technikai talá-lmányoknál igazán mellékes, hogy micsoda egy eszelte ki az öszetételüket. Közkinca az valamennyi.

Hogy micsoda masina volt a Vasdényei Géza repülőgépe, azt nem tudjuk. Vannak azonban némi jeleink arra nézve, hogy nem volt haszontalan szerszám. Vasdényei Géza közigazgatási bíró volt. Tehát egy olyan tes-tület tagja, amely testületbe nem igen adnak helyet ábrándos, de zöld föltaláló zseniknek. Sőt azt se igen túrik el, hogy holmi kalandos haszontalanságokkal rontsa valaki a testület tekintélyét. Bírói székben, fontos éredekben itélkező pozícióban nem adnak helyet olyan embernek, akiről föltételezhető, hogy számár-ságokon törli a fejét, amíg pörös felek aktáit olvassa. S ilyen pozícióban — nem az urasá-got, hanem a tudását érve a pozíció alatt — levő emberről nem is igen tételezhető fel, hogy odaadta a nevét valami gyerekeskedés-nek. Azt hiszem, hogy közelebb járunk az igazsághoz, ha értékesnek tartjuk ezt a masinát, mintha kimondjuk rá, hogy bizo-nyára nem ért semmit.

Mert hát szabadalmat kapott ugyan reá a föltaláló, de nem tudta kivárni. Nem vagy az olyan egyszerű. Máról-holnapra, vagy erről a hónapról a másik hónapra. Esz-tendőik kellene ahhoz, hogy megmozduljon a hivatalos adminisztrációnak nevezett ólom-kerék és hogy az elintézendő ügyek rettenete-gránáriumából leperegjen egy-egy akta-szem. Sok szép írásnak kell bódorogni erre-arra, hivatalról-hivatalra s megesik az, hogy

időközben az ügyes-bajos ember megújítja a várast. Aminthogy Vasdényei Gézával is megbeszélte. S ha jön a szabaddalmi hivatal levele — aminthogy jönni fog, a hivatalos lap mai száma jelzi is már — azt írják majd rá, hogy: a címzett meghalt.

Meg bizony. Az isten nyugosztalja. Ezt a semmiképpen sem repülő, hanem tünnyán mázskálógépezet, a magyar bürokráciát üsse meg a mennykő.

(Th)

A kis hadnagy.

Amikor a kievi téparancsnok a vasuti munkások ellen kirendelt századoknak tüzlet vezényelt, az egyik tiszte megöltötte százada legényeinek, hogy löjjenek.

— Gazember mindeniktek, aki éhezõ testvéreire mer löni!

A tiszte rögtön elfogták és halálra ítélték.

Az egyik oldalon munkáshad, utcanép...
Sápadt arcok, izzóttúdz szemek...
A másik oldalon hideg csend, nyugalom...
Igy áll szemközt a tömeg s hadsereg...

Az egyik oldalon inség, düh, vad nyomor,
A másikon csillámló fegyverek...
S mikor elhangzik keményen: Tüzelj!...
Mindkét ellenfél szive megremeg...

De előáll egy ifjú katona...
Most lett csak hadnagy... Felharsan szava:
— Szülő, testvér áll szemközt véletem...
Nem engedem... Ne löjjetek oda...

Forradalmunk az éhség csatája,
Gazember az, ki rá fegyvert emel...
... S az ezredes úr rámutat a tisztre
És szól vadul: Rajta! Fogjátok el.

Zendülő volt, halál a büntetése,
Teste fölött nem is lesz sírhalom
És csak bogáncsot, rétek gaz virágát
Hajtvá feléje őszi fuvalom.

De jó majd kor, mikor nevét fölírja
Aranybetűkkel a történelem.
S felszabadult szolgáltnak milliója
Sírja el könnyét majd a szent helyen.

A hóhérok nevét már ki sem tudja,
Felejtik majd a harcok hőseit,
De a te híred névtelen kis hadnagy,
Még akkor is gyujt majd és lelkesít.

F.

Budapest, augusztus 21.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Dr. Neubauer Adólf kórházi rendelő főorvos szabadságtjáról visszatért és rendelkezést ismét megkezdte. — Dr. Szenes Zsigmond kórházi rendelő főorvos a fővárosba visszatért.

— A király itthon. A király ma reggel 5 órakor kelt föl s a várpalota déli részén nagyobb sétát tett. Ő felsége ezután magánokoztatásba vonult vissza, s államügyek tanulmányozásával foglalkozott. A Szent István kápolnában reggel 8 órakor Kántor Károly apát udvari plébános orvondás misét mondott, amelyet a felség a jobboldali oratóriumából hallgatott végig. A mise után ismét visszavonult termeibe s 10 órakor megkezdte a magánkihallgatásokat. Amíg az udvar itt tartózkodik természetesen a várpalota termei zárva maradnak s a várkert is hozzáférhetetlen a nagyközönség számára.

— Türr István beteg. Türr István tábornok tegnapielőtti súlyos betegnek érkezett baba Franciaországból Budapestre. Bécsben áthült és a meghülés következtében tüdőbaja támadt, még pedig olyan mérvű, hogy dr. Müller Kálmán, a Rókus-kórház igazgatója, aki a beteget itt kezelésbe vette, már komolyan kezdett aggodni. De az erélyes orvosi kezelés és a tábornok rendkívül edzett természete, mely már több ízben küzdött meg e bajjal, ezuttal is diadalmaskodtak. A tábornok ma még kiméltni kénytelen magát, de állapota határozottan javul.

— Juliska és Ilonka. A biharmegyei Bályokban két leánya volt a református papnak, Molnár Mihálynak: Juliska és Ilonka. Az egyik tizenhét, a másik tizenöt esztendő. Gyönyörű gyermek volt mind a kettő s amellett végtelenül érzékeny, finomlelkű lánykák, akik a falutól elvonult, tisztán csak a parkáin éltek le az életüket. Nagyon sokat olvastak s amikor néhány évvel ezelőtt meghalt az anyjuk, az ő vállalkozással a háztartás gondja is. A falu valóságos bálványozta a két bájcs gyermekét s mikor pár évvel ezelőtt az apjuk újra nősült, nagyon elítélték érte. Feltették a lányokat. Hogy volt okuk rá, azt szomorúan bizonyította be a gyász, ami most ráborult a nagytiszteletű ur házára. A második asszony olyan volt, mint amilyenek a mese csalhatatlan lélektanával meg van írva az örök idők mostoha-típusa. Rosszul bánt a neki idegen gyermekekkel. Kínozta őket. A lányok azonban tudták, amig tudták. Nem akarták megháborítani az apjuk békeségét. Végre aztán beletették a mérték. A két gyermek elhatározta, hogy — meghal. Más megoldás talán eszükbe se jutott, pedig hiszen, ha nem gyermekszeszszel gondolkodik az ember, egyéb kibontakozást is talál ebből a helyzetből. Ők azonban csak a halálban látták a menekülést s tegnapelőtti meghaltak. Mikor nem volt otthon senki, leültek a tükör elé s egyszerre lötték agyon magukat a már jó előre készentartott revolverekkel. Előbb azonban levelet írtak az apjuknak s elküldték a cseleddel. Abban azt írták, hogy jöjjen hamar baba, mert nem akarják, hogy más érintse a halott testüket, mint ő. A pap hazarohant, de már csak halottakat talált a szobában.

— Salisbury betegség. Londonból táviratozzák, hogy Salisbury állapota reménytelen. Időnként oxigénnel élesztik a nagybeteget, ami megkönnyebbülést szerez neki. A haldokló már nem tud enni s napok óta nem aludt. Az állapotát súlyosbítja a vizibetegség. Az orvosok csodálkoznak rajta, hogy Salisbury eddig is kibírta. Nézetük szerint Salisbury az éjszakát aligha éri túl.

— Chicago jubileuma. Ama napnak századik fordulóját, amelyen az első fehérember telepedett le azon a helyen, melyen ma a millió lakosságú Chicago áll, szeptember végén nagy fényvel jogják megünnepegni. Roosevelt elnök máris megígérte megjelenését. Többek közt nagy katonai díszszemlélt tartanak és 600 autómobilnak északi felvonulást tervezik. Ugyancsak éjjel tűzbombákat röpítenek fel, szimbolomul annak a nagy tűzvésznek, mely ezelőtt 30 évvel ezelőtt város nagy részét elhamvasztotta. Több száz indián pedig teljesen reáiszitukus támadást intéz a régi Dearborn-erőd ellen, szíval mindent elkövetnek, hogy az idegenek százezreit vonzzák a városba.

— Három templom. A Balaton mellett nagyszérien lendülnek föl a fürdőhelyek. A kis falukból egy-két év alatt ragyogó telep lesz, amelyekben sok ezernyi közönség hullámszik és bevonnul a fényezés meg a kultúra. A kis falu gazdagszik, nagy helyre lesz és nagyban építkezik. Egy ilyen népszerű Balatonmelléken történt, hogy a fürdőhely előjárósága három templomot épített. Három templomot, hogy mindenkit kielégítsen, bennszülöttet, fürdővendéget egyaránt; vagyis egy katolikus templomot, egy protestáns templomot és egy templomot — a fürdővendégek részére.

— Ostrák munka. Az esküéri hid munkálataihoz szükséges gránitköveket az építés vezetősége annak idején ostrák kőfaragótelepről rendelte meg, azzal az okadattal, hogy a balluzstrádok és följárók finom árnyalatu faragásait a nehezen dolgozható gránitból magyar kőfaragó aligha állítja elő megfelelő módon. A magyar ipar mellőzésevel tehát Neuhäuslból szállították a gránitot, de amikor a „megbizható“ ostrák gyártmány Budapestre érkezett, kiderült, hogy a kövek nem illenek össze. Az utolsó részlelt kidolgozott tervek alapján az ostrák ipartelep még csak arra sem volt képes, hogy olyan munkát szállítson, amely legalább kezdetben hasznavehető legyen és silány volta mellett is háttérbe szorította a magyar ipar termékeit. A hasznavehetetlen gránitköveket a hidéplés vezetősége természetesen visszautasította és Kelenföldön rakatta le.

— A Jugend kitiltása. A kereskedelmi miniszter ma délután a következő rendeletet boosította ki az ország összes postahivatalaihoz:

A Münchenben Jugend cím alatt német nyelvű megjelenő élelaptól a postai szállítás joga a magyar szent korona országainak területére néve megvonatván, a kir. postahivatalok felhatalnak, hogy ezt a lapot a kitiltott sajtótermékek módjára kezeljék.

— Iskolatorvosi kurzus. A budapesti egyetem orvosi fakultásán az iskola orvosi és egészségügytanári kurzus szeptember 15-ötől december 15-ig fog tartani. Azok az orvosdoktorok, akik a kurzuson résztvenni óhajtanak az orvoskari dékánhoz emelt. kelcélén bevezették s a diploma-másolatát, működési és illetőségi bizonyítványtől fölszerelt kérvényeiket

szeptember 3-ig az orvoskari dékán hivatalba (VIII. Üllöi-ut 26.) nyújták be. A tanfolyamra az esetben, ha husz orvosdoktor nem jelentkezik, szigorú orvosokat is fölvesznek. A kérvények elintézéséről, ha lakását megadja, minden folyamodót külföldi értesítenek.

— A Wacht am Rhein nálunk. Nem nagy eset, csak éppen meg lehet említeni, mint bolondos kis dolgot. Szegeden iparmunka-kiállítás van s a minap erre a kiállításra eljött a Délvidékről néhány sváb. Hires Szeged városában az ilyen eset mulatozás nélkül meg nem eshetik, estére együtt vacsorázak és iddogáltak a svábok a Tisza-szállóban. Es hoztak a cigánnyal. Széles jó kedvükben a Wacht am Rhein-t is buztatták. Egy kisit a fejükbe szállt a „Tisza“ bora s elfelejtették, hogy Szegedben vannak és se nem Berlinben, se nem Bresslauban. Nagy-nemeskedni oda mehetnek. Vagy tán reggeli kelve kiadták a gózlüket és maguk is szívesenkezve ismerték be a tévedésüket?...

— Humor a börtén. A jökevü tőzsde kontórája mondjuk el mi is ezt a bon mot-t, ha már manapság minden tréfás ötlet apaságát a szokványban utázó emberek közt keresik.

Egy vendéglőben elhangzottak a pohárköszöntők, vége volt a banketnek és megindult az áldomás komoly oldala: a fizetésre került a sor. Egy athléta termetű lembergi polgár, aki magyar nyelv-szótárával is kivált társai közül, figyelmesen vizsgálta a fizetőpincér matematikai dolgozatát és megütöve a borsos árákon, felkiáltott: — Nincs még megvesze Lengyelország!

A magyar ünneplők nagyot kacagtak e tréfás kifakadás, még a főpincér is.

— Jeu de cours. Versenyjátéknak nevezik azt a játékot, amely, mint most olvassuk, Párisból utnak indulva, Berlinbe, Londonba is eljutott már. Igazán nem tudni hamarjában, tessék-e, ne tessék-e ez a játék. Annyi bizonyos, hogy csak rafinált fantázia találhat ki ilyen mulatságot az emberiség számára. Egyébként így írják le ezt a különös játékot: Nem egyéb, mint a lóversenynek, és pedig akadályversenynek emberek által való imitálása. A szabadban, a mezőn, valami kertben, ahol elég nagyok a gyep-ágyak, üzik ezt az ujjaita szórakozást. Nem kell hozzá más, mint emberek és — pezsögős üvegek. A pezsögős-üvegeket a gyepen úgy helyezik egymás mellé, hogy egy lóverseny pályaszerű körút szegélyét alkossák, mely azonban oly keskeny, hogy két ember rajta csak éppen hogy meglér. Miután a „pályá“ így készen van, két hölgy bekötheti szemmel egy hosszú selyemszínörba bebotgatja s egy ur által az Orpályán végighajtatja magát. Kétoldalt a pezsögősüvegek minden hubás lépésre, vagy akár csak szoknyalebbensére földülhetnek, hely viszont nincs annyi, hogy a két kisszony egymás mellett s mégis az utnak csak közepén mehessen, a futam tehát nagyon nehéz és izgató. A világtalan lovakat csak a selyemszalag meghúzásával szabad kormányozni, szóval, kiáltással irányítani léptüket tilos. Ha pedig a pezsögős palackok közül egy is feldőül, a verseny el van veszve. Hogy a lóverseny-bangulat tökéletes legyen, a nézők fogadnak az egyes párokra, akik közül nem egy nagy sikerei által egy-egy délután favioritá nővi ki magát. Lehet a játékot egy kombinálni, hogy több párhuzamos pezsögősüvegsort állítsanak föl egymás mellé, s így aztan egyszerre dől el, hogy ki tud gyorsabban és pontosabban futni, mily rendszeren a párok egymásután járják be a pályát.

— A osztrákos László Gyermek-Orthona üdülő gyermekek ő felsége születésnapja alkalmából a tejedelemasszony indítványozására szép ünneppé rendeztek. A műsor a következő számokból állott: Himnusz, énekelte az intézet ennékara. Beszéd, irta és mondta Nagy István. Királyhimnusz. Melodráma. Honfidal, Honleány című szívalatok. Végül az ennékara elnekelte a Szózatot.

— Egy hölgyklub vége. London egyik külvárosának, Hampsteadnak néhány fiatal hölgye főzőklubot alakított. Az egyesület célja az volt, hogy a tagok kölcsönösen tökéletesítsék egymást a főzés művészetében és hogy a kellemes a hasznosnak kössék egybe, hetenként egyszer összejövetelekkel fűtték össze a gyakorlatot. Ezek az esteken minden hölgy egy vendéget hívhatott meg, hogy ezek megítélhessék és elfogasszák a készített remekeket. Ezeknek a társas esteinek óriási sikerük volt. A hölgyek művészi lelkesedéssel főztek egymással versenyt, a vendégek pedig odaváltak a gasztronómiai élvezetektől. De minthogy a halandók örömeit és boldogságát csakhamar megszokták irigyelni az istenek és így minden emberi alkotás magában hordja a pusztulás és romlás csiráját, a klub virágzása sem tartott sokáig. Dicsősége és népszerűsége tetőpontján szétoszlott, mint a buborék és atomjaira oszlott fel. Az történt ugyanis, hogy tizennyolc hónap lefolyása után nem maradt tagja a klubnak. Mindegyiket a maga vendége vette feleségül. A főzőművészet diadalt aratott. Amor a gyomrokon keresztül juthatott csak a szívekhez. Fiatal hölgyek, a kitalások főzőklubokat!

— **Eső után köpönyeg.** A Boszniában kiszendített szegény magyar fiukat fölébrosztani már nem lehet. Alszanak az Urban. A hadsereg vezetőségének azonban — úgy látszik — mégis súlyosabb lecke volt a boszniai tömeges halálözön, mintsem csak úgy napirendre térnének felette, a nélkül, hogy némi tanulást is levonnának belőle. Féltek a baka egészségtől. Nem azért, mintha valami fontos tényező volna a mannschaft, abból jut is, marad is, ha elhull egy része. Hanem mert utra lármat találnak csapni az újságíró urak. Egy aradi újságban olvassuk, hogy ott némi szokatlan figyelemben részesülnek ezidőszerűen a katonák. Hidegek az éjszakák s a felsőbbbség attól tart, hogy a gyakorlaton a szabadban táborozó legények meg talál hűlni. Tehát intézkedtek, hogy utánukvigyék a téli pokrőcököt. Ez olyanformán hanzszik, mintha katonák némi engedelményre szánják el magukat abban a tekintetben is, hogy ezután kevesebb ember forduljon föl a kezeik között.

— **A lengyelek Budapesten.** Lengyel vendégeink még a mai napot is a fővárosban töltötték. Dél-éltől fölmentek a Svábhegyre, ott megebédelték és aztán visszatértek a városba. Délután az egyetemi ifjúsággal ellátogattak Petőfi szobrához. Az ifjúság az Egyetem-térről indult el, ahol már három órákor nagy tömeg gyűlt össze az egyetemi ifjúság és a lengyel-egylet zászlói körül. Csakhamar megérkezett nagy tömeg kíséretében a lengyel zenekar egyenruhás csapata. A menet a Rákóczi-úton hangjai mellett vonult a Petőfi szoborhoz, ahol már várakozott rájuk a Svábhegyről megérkezett lengyel vendégsereg és nagy közönség. A lengyel himnusz elnekelése után lovag *Weberszky* Ede tartott lengyel beszédet.

A nemzeti élet leghivatottabb kitézője — ugymond — a költő. Amely nemzet költőit nem becsüli, az nem méltó az életre. A magyar nemzet méltó, mert a nemzeti kegyelet hatalmas emléket emelt a szabadság lánglelkű dalnokának, aki előtt az egész világ és most a lengyelek megbajtják zászlóikat. Petőfi méltó arra, hogy az ifjúság szent eszménykép gyanánt őrizze szívében, mert rajongó szabadságszeretői és a csaták mezején kihullottá vérvél is megpecsételte. Ugyanekkor a magyar-lengyel barátságának is hatalmas megtévesztője volt, hiszen Bemhez a szeretet szálai fűzték.

Beszéde után három szép lengyel leány letelte a koszorút a szoborra, majd *Szécskay* György tolmácsolta a lengyelek kiváló szónokának szavait *Végül Gulyás* József az egyetemi kör elnöke szavalt a *Vihar* című rapszódiját. A tömeg erre a magyar himnusz hangjai mellett megindult. Meneközben a zenekar magyar és lengyel dalokat játszott.

Mire a menet a temetőhöz ért, több ezerre növekedett. A rendőrségnek kordonnal kellett elzárnia *Woroniecki* herceg sírját, hogy a vendégek odajuthassanak. A magyar himnusz hangjai után *Toma* István, az egyetemi ifjúság szónoka tartott beszédet, melyet a folyton kitűző szépségű és a gyakran megszokott. Utána *Szécskay* György szavalt a alkalmi költeményt. Az egyetemi ifjúság kegyeletos megemlékezéséért *Puljanowski* György lovag, lengyel hírlapíró mondott köszönetet. A meghatott tömeg a lengyel himnusz hangjai mellett távozott Kossuth sírjához. Amint a menet odaérkezett, abban a percben ért oda *Kossuth* Ferenc, akit a tömeg nagy lelkesedéssel fogadott. Ott várakozott már *Lovász* Márton és *Fáy* István országgyűlési képviselői, valamint odaított később *Lengyel* Zoltán is. Az ünnepség a Kossuth-nóta elnekelésével kezdődött, mire *Lovász* Márton lépett a sírhoz és üdvözölte a lengyel testvéreket. Majd *Gyökössi* Endre joghallgató szavalt a ez alkalomra írt lengyelek a Kossuth sírjánál című költeményét. Ezután *Kovács* János István joghallgató szavalt, mire *Weberszky* lovag mondott lengyel beszédet. A Kossuth Lajos-negyel elnökje virágokért nyújtott át a lengyel bazafinak, mit az térdreborulva tett le Kossuth sírjára. *Kossuth* Ferenc meghatva köszönt meg e kegyeleles megnyilatkozást, majd a nagy tömeg megújuló kívánságára beszédet intézett a lengyelekhez. A lelkes éjjezéssel fogadott beszéd után lengyel és magyar nótákat énekeltek, mire a tömeg rendben szétszórt.

— **Radika halálhíradása.** Mindenki emlékeztetik még Radikára, akit merész operációval Doven tanár megszabadított annak idején szegény ikertestvérétől, Dodikától. De szegény Dodikától. Mert szegény Dodika belepuzult csakhamar a világ nagy érdeklődése mellett ebbe a betegségbe. Az erősebb természetű testvér, Radika kibirta az operációt, gyógyult megelégetően, ha lassan is. Déli Franciaországban való tartózkodása megérdemelt valamennyire gyűnye szervezőjét. A kicsikét ezután visszahozták Párisba és a kórházban ura az apókat gondjaira bízta. Radika átán a kemény telet és egészen egy hónap előtti türethető állapotban volt. Három héttel ezelőtt azonban változás állott be a leánya állapotában. Anélkül, hogy bizonyos betegséget lehetne megállapítani, ágyba kellett fektetni. Azóta az ereje szemlátomást

gyogyott s az ágyat nem hagyhatta oda. Most már esőndesen, végképp elgyöngül és meghal.

— **A tavasz Gommier.** Egy évvel ezelőtt a rendőrbiztonság a Fauburg Montmartre-on megjelenik egy ur, s átad huszezer frank értékű ékszer, hogy épp az imént találta. A rendőrséget a becsületes megtalálót megdicsérte és az ékszereket a prefektúrának, talált tárgyak dolgát elintéző osztályába került. Negydedv mulva jelentkezik egy ur, a neve Maurice Gommier, reklamája az ékszereket és meg is kapja, miután kellően igazolta magát. Nemskára megint találunk huszezer frank értékű ékszer és negydedv mulva újra. Mikor aztán ugyanez a dolog a napokban megint csak megismétlődött, egy hivatalnoknak szeget ütött a fejébe, utánanézett s megtudta, hogy a gyanuja alapos, az ékszerek tulajdonosa mindig Maurice Gommier. Megdéztek, kivallatták. Hát beismerte, hogy a tolvajoktól való aggodalmában üzete ezt az eljárás a szolgálja segítségével. Megmondták neki, hogy ne üzze ezt az eljárást.

— **Szent István-napja és a katonák.** A közös hadügyminiszter elrendelte, hogy a magyar ezredek ünnepeljék meg a mi legigazibb nemzeti ünnepünket, Szent István napját. Hogy a közös hadsereg hogy ünnepelt, azt már tudjuk. Potonútik a magyart a Gotterhaltéval s ezzel rendben van az ünnep. Érdekes s elszomorító és fölháborító azonban az, hogy a honvédség is ilyenformán ünnepel. Legalább itt-ott, mert azt nem tudjuk föltelelni, hogy mindentelén ilyen volna az ünnepség. — Egy estilapban olvassuk ezt a lugosi levelet:

Lugos, augusztus 20.

Ami a mai Szent István-napon Lugoson történt, az igazán elfoasarja a magyar szívet.

Az itteni Szent István-kapalnában ünnepélyes istentisztelet tartott a katolikus papság. A miséhez kivonult a honvédség és a jelenleg itt állomásozó szegedi honvéd katonazenekar és ez az istentisztelet alatt kétszer eljátszotta a Gotterhalté, a honvéd dárparancsnokság házában pedig ki volt tűzve a teketesárga zászló.

Az istentiszteleten résztvett *Lőrinczy* honvéd dárparancsnok, *Fialka* alispán, *Mars vasky* polgármester és az összes hatóságok.

Vajjon mi köze van Szent István királyunknak a Gotterhaltéhoz? S az alispán és a polgármester urak miért nem fordítottak hátat az ilyen ünnepnek?

— **Nagytrafikosok országos gyűlése.** A magyarországi dohánygyárosok Szent István napján tartották meg országos gyűlésüket, melyen a fővárosi és vidéki nagytrafikosok csaknem teljes számban jelentek meg. A gyűlés két legfontosabb tárgya: a dohánygyárosok állandó szervezette való tömörülése és egy régen vajudó kérdésnek, az ugynevezett ládakérdésnek elintézése volt.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel és egyhangulag elhatározta, hogy közös érdekeinek hatékonyabb és összpontosított képviseletére országos szövetséget alkot, melynek hivatása lesz közös káposzt létesíteni a dohánygyárosok között, a panaszolt sérelmek orvoslását keresni és a közös érdekeket minden vonalon megvédeni. A gyűlésen *Sopronyi* Dezső elnököt, aki szívélyesen üdvözölte a nagy számban megjelent kártársakat; indítványára az értekezlet táviratilag üdvözölte *Lukács* László pénzügyminisztert és *Grünzenstein* Béla államtitkárát. Majd előterjesztette a szövetségi megalkotására vonatkozó indítványt, amelyet a dr. *Falu* Jeno által bemutatott alapszabálytervezettel együtt egyhangulag elfogadták. A gyűlés második fontos tárgya a nagytrafikosok egy régi sérelmének, a láda-kérdésnek megvitatása volt. A közgyűlésnek csaknem minden tagja hozzászólt a kérdéshez, míg végre a gyűlés *Hátek* Adolfnak a ládák iránti leállítására vonatkozó indítványát fogadta el és utasította a szövetségi igazgatónak, hogy a felhangzott vélemények és kívánások tekintetbe vételével a kérdést leendő memorandumot dolgozzon ki és azt deputáció útján juttassa a kormány elé. Az országos szövetség tisztakara a következőképpen alakított meg: Elnök *Sopronyi* Dezső, alelnökök *Hirszk* Jakab és *Báck* József, titkar *Heltai* Nándor, ügyész dr. *Falu* Jeno, pénztáros *Schwartz* Hugó, elnök *Simor* István. Választottak ezenkívül 25 igazgatósági tagot és 5 póttagot.

— **Szerencsétlenség a pályaudvaron.** Párisból jelentik, hogy egy *brezsből* érkezett személyvonat a gépezetű vizgázatlansága következtében oly hevesen nekiment a párisi pályaudvar egyik fűzőző bakjának, hogy több ember, aki kocsiját már kinyitotta, a peronra zuhant és súlyosan megbesült.

— **Halálhíradás.** Beesüdi és aracsi *Csondor* János ügyvéd, a *Kaposvár* s erkesztője, törvényhatósági bizottsági tag, városi képviselő, 64 éves korában meghalt. Temetése e hó 19-án volt nagy részvét mellett Kaposváron. A boldogulát övezgven s *Gabriella* leányán kívül *Szemecse* Emil, a *Magyar Állam* felelős szerkesztője, ki sógora volt, gyászolja.

Schmidy Mór meghalt Sárközardon 65 éves korában. A temetésen *Lóvi* Ignác főrabbi beszélt, utána a főrabbi előbbi dr. *Lóvy* Gusztáv tartott szép magyar szónoklatot.

— **A konkurencia.** Derék *Bittó* János, egykori tanító; azóta pedig, amióta ezt a nem kevésbé súlyos hivatást ott kellett hagynia és bennan verkizésből kell megélnie, szintén megérzi az idők multával ezt az átkos ellenséget. A szegedi árvíz vitte el *Bittó* Jánosnak a fél karját, akkor *Tisza* Kálmán megajándékozta az említtet verkiével, amelyet huszonégy évig tologatott házról-házra *Szeged* városában, ahol váltakozó generációk előtt közismeretes alakká lett ennek folytán. Csak hogy ez a verki csak afféle régi módi alkotmány, amelyet végképpen elnyom a modern verkihangszer. Akadt *Bittó* János ellenében is konkurencia, amely majdhogyan el nem nyomta már. Végző hájában aztán felülkerekedett a szegény öregben az életöztön, s az termelt egy ideát. Folyamodást küldött *Szeged* város öreg, béna verkiése gróf *Khuen-Hederváry* Károlyhoz, Magyarország ezidőszerű miniszterelnökéhez és belügyminiszteréhez. Szól pedig ekképpen az instancia:

Folyamodó: *Bittó* János és hites nőm, Szőri Erzsébet, a szegedi árvíz által tanítóból lett verki, egykezü béna.

A szegedi árvízkor 1879. évben Istenben elhunyt nagymélt. belügyminiszter ur veti egy verki, hogy mint egykezü béna, azzal keressem a mindennapi kenyeremet.

Huszonégy évig nem akadt szegedi illetőségű nyomorult verki konkurencia, de most már 1897-től a verkielisek egy elszaporodtak, hogy 24 verkielisek ellenem, még pedig vidékiek és helybeli vagyonos épkezlábuk.

Szabad legyen esdekelni, hogy egy verkielisek kinevezni kérjék a szegedi alkaptányok közül, *Páfi* József, vagy *Temesváry* alkaptányt, hogy tegyenek igazságot.

Hát sőt sines róla, öreg *Bittó* Jánosnak igaza van, a verkielisek inkább rászolgált a béna, magával tohetetlen ember. Sőt rossz látvány, amikor épkezlábu, sőt izmos fiatal legények honye módra krajcáros verkielisek adományokra adják magukat a helyet, hogy kaszát-kapát ragadnának és átengednék a teret olyan halandóknak, akik inkább rászorulnak erre az életre. Kétségtelen, öreg *Bittó* Jánosnak igaza van s az igazsága megtalálja a maga előját.

— **Az okos sürgönykiherdó.** It történt Budapesten. Egy nyaraló menyasszony értesítette vőlegényét, hogy bejön Budapestre és délelőtt 10 órákor a Kálvin-téri kunál lesz, ahonnan aztán együtt indulnak el bevásárlásokra. Am az utolsó pillanatban valami akadály jött közbe és a bájos menyasszony nem utazhatott el. Már most mitévő legyen? Hogyan értesítke vőlegényét? Mikorára a sürgöny a fővárosba érkezik, vőlegénye már nincs otthon. Reggelizni megy, onnan pedig a szűkökhöz. Ott aztán, ki tudja, meddig vár rá. Egyszerre csak ötlete támadt. Hátha sikerül. És a sürgönyt így adta fel: „X. urnak, a Kálvin-téri szűkökhöz elölt.” A címzett jó félorája várt már, mikor egy sürgönykiherdó lépett hozzája és így szólott: „Ön X. ur?” A megszólított igennel felelvén, a kiherdó átadta neki a különös címzésű táviratot. „Hát honnan tudta, hogy a sürgöny nekem szólott?” — kérdezte csodálkozva. „Hát, itt állottam vagy tíz percig s minthogy önöm meg átszótt, hogy vár valamit, hát szerencsét próbáltam.” A vőlegény, ki a hosszas várakozás kellemetlenségétől menekült meg, az ötleter sürgönykiherdó illó jutalomban részesítette.

— **Jótekönyvelő gyermekek eladása.** Néhány budapesti iskolagyermek tegnap sikerült műkedvelő eladást rendezett *Szifonok* a kis-évi zsidók javára. Az eladás bevételét, 35 koronát, az apró műkedvelők hozzáknak küldötték. mi az *Egyenlőség* szerkesztőségbe továbbítottuk ahonnan a jótekönyv adomány rendelkezési helyére ut. *Farkas* Erzsike, *Sternberg* Flórika és *Csillag* Erzsike tüntek ki a színjátszásban, amelyet *Farkas* Ilona urnó izzéssel rendezett. A derék leánykák és fiuk a halgatóság elha moztta a tetszés minden jeleivel.

— **Pánik a londoni földalatti vasuton.** Amióta Párisban az a rettenetes katasztrófa történt, azóta az emberek kiessé aggódnak a földalatti vasutal szemben. A minap Londonban a földalatti vasuton egy vagon meggyuladt, még pedig úgy, hogy néhány vasrud kikapcsolódott, s az elektromos árammal érintkezése jutva, vörös izzásba került. Az utasok rémülten menekültek a kocsiból, de a tüzet hamarosan eloltották. Londonban egyébként a párisi katasztrófa óta a heti bevétel több mint ezer fonttal csökkent.

— **A vizek állása.** A földmívelési minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a *Duna* közepes vizállás mellett újabb áruállással *Passault* Pozsonyig és *Budapest*ig *Gombos* emelkedik, egyebet apad. *Passault* a *Duna* tegnap óta áradó jelleg mellett 92 centimétert áradt és a mai vizállás 435 centiméter; *Budapest*en a vizállás ma 138 centiméter és tegnap óta 12 centimétert áradt. A *Tisza* alacsony állása és *Szeged*nél emelkedik, egyebet apad. A többi folyók emelkedőben vannak.

— **Házasság.** *Kudélka* Jakab építész augusztus 30-án esküvői örök hűséget a dohány-utcai templomban *Deutsch* Olga kisasszonynak, *Deutsch* F. Károly leányának.

— **A zapresiaci áldozatok temetése.** Zágrábról jelentik: Tegnap temették el Zapresiacban a zavargások áldozatait. A környék parasztsága óriási tömegben vett részt a gyászszertartáson és Zágrábról is sokan mentek ki Zapresiacba a temetésre, akik koszorút is helyeztek a sírra. A koszorú szalagján ez a felírás volt: *Horvátország áldozatainak.* Dr. Radics István író, a horvát realista-párt vezére, aki csak nemrég került ki a börtönből, beszédet mondott a sírnál, amelyben az eseteket „a rendszer áldozatainak” nevezte. A temetőben izgalmas jelenetek játszódtak le. Az egyik áldozat özvegye tíz gyermekének kíséretében jelent meg a sírnál, akik zokogva borultak édesapjuk koporsójára. A Zágrábról érkezett vendégek a tizgyermekes özvegynek átadták a számukra rendezett gyűjtés összegét. A sírnál a város polgármestere is beszédet mondott, amelyet a következő szavakkal fejezett be:

— *Zapresiacban addig sohasem fog magyar zászló lengeni, amíg közülünk egy is életben van.*

— **Aki szivességből nőstül meg.** Summer angol püspök a napokban halt meg. Nekrológiájában felelevenítik a lapok nőstülésének nem egészen szablonos történetét. Ugy indult meg a dolog, hogy jó néhány évvel ezelőt, Cunningham grófnője utatársat keresett egyetlen fiának: Mountcharles fiatal grófjának. A grófnő választása Summer páztorra esett, akit nemcsak ismerősei, hanem kitűnő bizonyítványai is ajánlottak. Mielőtt a két fiatalember elindult volna bosszu utjára, a grófnő bő utasításokkal látta el Summert és különösen azt kötötte lelkére, hogy minden nevezetesebb incidensről azonnal értesítse. Az incidens nem is sokáig váratott magára. Genf városában ugyanis az a meglepetés érte a fiatal papot hogy a gróf hallani sem akart a továbbutazásról. Summer hiába festette le előtte ragyogó színekkel azokat a látnivalókat, melyek más városokban és más vidékeken várnak rájuk, a gróf egyre csak azt hajtogatta, hogy az ő igényei nem olyan nagyok, elég szép neki az is, amit Genfben lát. És valóban elég szép volt. Több mint szép és a mellett tüzes volt a szeme és mosolygó az ajka. Mert nem a házak és nem a hegyek büvölték meg a fiatal grótot, hanem Genf városának egyik gyönyörű szép lánya. És mint-hogy Summer belátta, hogy ilyen színrelen szemben teljesen kárbavész az ő ékeszólása, egyszerre elhallgatott és a rábeszélés helyett, megírta a tényállást a grófnőnek. A válasz nem is késett sokáig; hangzott vala pedig ekképpen: „Ha a lány tisztességes, ugye egy óráig kedves Summer feleségül, nagy szivességet tesz nekem”. Szivességet? elmékedett a fiatal lelki-pásztor, mért ne tennék én a grófnőnek szivességet? Igenis, én tettek neki szivességet! Azonnal teszek. És tett. Szinte pede elment a gyönyörű leányhoz és megkérte kezét. A lány szintén elmékedni kezdett: Menjek-e hozzá, ne menjek? Hogy is mondja a közmondás? A lány akkor menjen térjhez, amikor kéri. A gróf? Az egyelőre csak szerelmet vall... Már pedig jobb ma egy veréb, mint holnap egy gróf. Megyek. És ment. A fiatal gróf persze toporzékolt dühében. A fiatal pár azonban mássem törődött ezekkel a kitérésekkel, hanem másztra indult, úgy, hogy a gróf egyedül maradt Genfben, egyedül az ő nagy bánatával. De nem sokáig. Most egyszerre ugy tapasztalta, hogy nem is olyan szép város Genf, mint amilyenek hitte. Megváltotta tehát ő is vasuti jegyét és folytatta világkörűli utazását. Summer pedig sohasem bánta meg, hogy egy kis szivességet tett a grófnőnek, mert protekciójával rövidesen windsori kanonok, majd pedig püspök lett és amellett mindvégig egy rendkívül bájos és kedves asszonykának férje. Amely esetből az a tanuság, hogy az ember ne idegenkedék soha egy kis szivességitől.

— **A Nagy Kés Társasága.** Sanghaiból jelentik: Liutsonfu város közelében, az anhuji kormányzóságban, a múlt napokban egy 30–40 tagból álló rablóbanda tört be egy jómódú ember házába. Am ez a bátor ember fia és szolgáló segítségével szembeszállott a gonosztevőkkel. Miután közülük kettő elesett, más kettő pedig megsebesült, a rablók elmenekültek. A két sebesültet másnap a kerület bírāja elé állították, akinek bevallották, hogy a „Nagy Kés” nevű titkos társaság tagjai. Az a csapat, — szerintük — melyhez ők tartoznak, ezer emberből áll és feje egy buddhisza pap. Erre aztán vallatásra fogták a derék lelkészt is, aki azonban mindent tagadott. Miután a bíró megunt a hiábavaló írgatást, egy kisebbrangú mandarin bizott meg az ügy további kutatásával. A mandarin pedig úgy okoskodott, hogy minek álljon szóba a lábbal, ha rendelkezésre áll a fej, és egyszerűen a bevádolt pap templomának főbábványát fogta vallatni. Am mint-hogy a bálványnak is van magához való esze és restelte volna, ha papja ebben a tekintetben tulusz rajta, egyszerűen nem felelt a mandarinnak. De mint-hogy a mandarin is csak ember, a makacs halgatás kibozta sodrából és egy kötelel dobvna a titoktartó bálvány nyakába, így ordított: — Én pedig addig

nem tágitok, míg nem felelsz. — Mint-hogy a faragott isten még erre a nyers felszólításra sem volt hajlandó engedelmesskedni, a mandarin olyant rántott rajta, hogy a bálvány kimozdult helyéről és arccal a templom kemény kőzetére bukkott. És óh, csodák osodája: a bálumul mandarin nagy papirosomót pilantolt meg, papirosomót, mely bőséges felvilágosítást adott a társaság üzemleiről. A mandarin oda volt örömben, mint-hogy megtudta a társaság tagjainak egész névsorát. Mielőtt illetékes helyre sietett volna, diadalmas tekintettel vetett a bálványra és így szólott: Ugy-e mondtam, hogy telelni fogsz!

— **A nazarénus büne.** Pálfi Antal tanyai kapilány a szegedi határban. Tizennyolc esztendővel ezelőt pedig feles bérlője volt az unokaöccsének, Pálfi Ferencnek a polgármesternek. Ez magyarázta meg azt, hogy a napokban beállított hozzá egy Vörös Zsóf nevezetű ember s elmondta a következőket:

— Emlékszik-e Tóni bácsi, hogy én is ott dolgoztam 18 esztendeje a marostói földön. Az elnyomatás után zsákokba hánytuk a repőt, Tóni bácsi mög őt fektűt a csutakon...

— Nono, ugy emlékszők én is. Hát osztán?
— Hát az embőrök — folytatta a nazarénus — rákarkat beszélni, hogy lopjunk repőt. Én ezt mondtam: „nem merők, mert ha Tóni bácsi észreveszi vége az életnek.”
— Aligha ugy nem esőt vóna, — vélte Tóni bácsi. — Hát osztán?
— Osztán űk loptak egy zsákkal, de neköm mög, hogy eltitkoljam, 1 forint 60 krajcárt adtak.

Erre nagyon meglágyult a nazarénus hangja, mikor mondja tovább:
— Tóni bácsi, nézze, elhozhat azt az 1 forint 60 krajcárt, fogadja el, ehun van-e, mert nazarénus lötem.

— No hát ez szép kendűl, de huncut embőr volt ám azért kend.

— De hátha megüboesőt most Tóni bácsi, hisz' mék az új hitbe.

Pálfi Antal erre így szólott:
— No jó, de lássa kend, ha egész tiszta akar kend lönni, ennek kamatja is van 18 esztendő óta...
— Mennyi lögyön hát?
— Két forint, no...

A nazarénus szó nélkül leolvasta Pálfi Antalnak a 2 forintot és nagy megkönnyebbüléssel lélegzett föl.

Írást is kapott a pénsről, amit felmutat a nazarénusoknak, mielőtt bevénnek a gyülekezetbe.

— **Veszedeles vasut.** Egy párisi telegramm elenti, hogy tegnap a földalatti vasut Barbeutoai és Anovero-utoai állomásai között egy ömlemez megolvadása következtében ismét tűz támadt. Az utasok nyugodtan kiszáltak a kocsiból, amely üresen ment a Place de la Nationig.

— **Tűz.** Veszedeles tűz pusztított tegnap délután a Kun-utca 13. számú házban. A tűz a padláson keletkezett. A kemény melletti szemét eddig még ki nem derített okból meggyulladt. A lángok csakhamar árcsaptak a tetőre és az egész padlást tűzbe borította. A szomszédban levő tűzörög egy pillanat alatt a veszedelem színhelyén termelt és minden erejével igyekezett megfékezni a gyorsan terjedő tüzet. A lángok azonban a földszintes házban levő Velti Manó fodrász üzletének a mennyezetét átégették, úgy, hogy a mennyezet beszakadt. A tűzoltók hosszas fáradozás után eloltották a tüzet. A kár több ezer korona.

— **Elpusztult község.** Nagy tűzvész pusztított tegnapelőtt délután a zemplénmegyei Felső-Sitnyicsa községben, ahol néhány ház kivételével az egész község épületei leégtek. A szerencsétlenül gyermekek idézték elő és gyors segítségért nem érkezhetett, mert a község férfinepe, az agkok és gyermekek kivételével, Amerikába költöztek. A mezei munkákat az itthonmaradt asszonyok végzik, akik a tűzvész keletkezésekor is munkában voltak, odahaza csak apró gyermekeiket hagyták, ugyszólván felügyelet nélkül. Ruskál Andrásné is, akinek a háza kigyulladt, egy nyolc és egy hat éves gyermekét hagyta felügyelet nélkül odahaza. Két gyermek a szin alatt játszott, ahol takarmány volt berakva. Ezt gyújtották meg a gyermekek s közülök a hat éves Mihály bent is égett, a nagyobbik pedig súlyos égési sebeket szenvedett. A tűz gyorsan terjedt tovább a szomszédházakra s mire az asszonyok a mezei munkáról hazasiettek az egész falu lángokban állott. Az otthonbgyottak között Osztoványi Jánosnének négy éves fia, Bartos Istvánának egy három éves kis lánya, Petes Györgynének öt éves kis lánya, továbbá özvegy Brüll Gergelynek egy világtalan öreg asszony, Bozving Pálné gyermekégyas asszony üszlötöt gyermekével és Gubola Ádám öreg koldus, akit a tűzvész alvásközben egy pajtában lepett meg, teljesen összeégték, holtesteiket csak a tűz eloltása után találták meg teljesen elszenesedve. Az amugy is rozoga épületek közül igen sok leégett, s nemcsak ruházat és élelem veszett el, hanem 1470 korona készpénz is, mely nem régiben érkezett Amerikából

az egyes családokhoz. Az esetet a sztropkói járás főszolgabirája táviratilag jelentette Zemplénmegye alispánjának, aki azonnal intézkedett a nyomorba jutott családok segélyezésé dolgában. A kár meghaladja a 60,000 koronát. Biztosítva alig volt valami.

— **Rendőri hírek.** Pósz Balázsné 40 éves asszony, kocsis helyén, tegnap a Telep-utóban valaminek megbottolt és elesett. A fejtől szerencsétlenül ütötte a járda szélére, hogy a szerencsétlen asszony pár perc múlva meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — A rendőrség leariótztatta Kerekes Emma 16 éves cseédeányt, aki gazdájától, Koch Károly hentesétől, nagyobb összegűt erő készert lopott. — A krakkói rendőrigazgatóság táviratban értesítette a főkapitányságot, hogy Müller Miksa 35 éves bankhivatalnok és Kauka István 33 éves könyvelő több nagyobb család után Krakkóból megszökött. Müller középtermetű, haja öszvegyűlt, arca vörös kiütés, nyakán hátul tályogforradás, bajusza vöröses. Kauka középtermetű, szikár, bajusza sötét-zölke, ballabára sántít. A rendőrség nyomozza a szökévényeket.

(x) **Csuz. köszvény ellen** páratlan a Zoltán-lélekenős. Ára 2 korona. Zoltán gyógytárban, Budapest, V., Szabadság-tér.

(x) **Kávés- és teakülönlegességek** Fratelli Deisinger cégnél kaphatók Budapest, Királyi bérpalota. Vidékre közvetlen Fiuméből is szállítunk.

(x) **Kiváló orvosok** elismerik a Santal Egger páratlan jó hatását. Meglepo gyorsan használ mindazon bajoknál hol Santal-olaj, Copaiova vagy Cubea van javasolva. Üvegje 3 K. a Nádor-gyógytárban Budapest, Váci-körút 17. Postán bérmentve 8.40 K.

Dal a háziállatokról.

Londonban hotelt építettek amaz állatok számára, melyeknek gazdái nyaralni mentek.

Londonból, hol van számos utca,
S hol állandóan nagy a kód,
Szenzációkat hoznak gyakran
A sürgönyök, a sürgönyök.
Egy ilyen sürgönyből nevet rám:
A kedves angol állapot;
Londonban hotel kaptak, kérem,
A derék háziállatok.

Mert mit tegyen a háziállat,
Amig a gazdája üdül;
Órizza tán szegény a házat
A törő nyárban egyedül?
A nafalinos, bus lakásban
Ez nem kel emes állapot...
Ezért mennek hoteibe nyáron
Londonban most az állatok.

És most e tényből konstátalom,
Hogy mily jó dolguk van manap
Az állatoknak; s mi lesz vége,
Ha ez tovább is így halad.
Gazdáikat küldik hoteibe,
Ez lesz csak kedves állapot,
És elutaznak majd üdűni;
A derék háziállatok.

K. s.

FŐVÁROS

(*) **A főváros közigazgatása.** Halmos János polgármester a közigazgatási bizottság utján jelentést tett a beügyminiszternek arról, hogy milyen volt az elmúlt félévben a főváros közigazgatása. A jelentés szerint a főváros hatósága foglalkozott több közrendészeti jellegű szabályzat megállapításával; ilyen: a mulatókra és dalszarnokokra vonatkozó, a fölvonókorról (liftokról), a vendéglős és kávésiiparról, a sütőiparról, a színházak tűzbiztonságáról és a lakásbérletéről szóló szabályzatokkal. Letárgyalták az új szegényügyi szabályrendeletet is. Az elmúlt félévben tizenhét gyár- és ipartelep keletkezett. Az ipar és kereskedelem terén évek óta tartó pangás, sajnos, ebben az évben sem váltotta föl számított föllendülést. A gazdasági gépgyártás, amely azelőtt virágzott, most egyre hanyatlak, s külfönsen a magánosok kezében levő gyár- és ipartelepek, aminek az az egyik oka, hogy nekik az állami vállalatok súlyos versenyt támasztanak. Sztrájkmozgalom volt: a sütőiparosok bérmozgalmi, a cipészegedek, a kőfaragó-, kőműves-, a kovács- és kádársegédok részleges sztrájkja. A hatóság mindenkor megtette a békítő kísérletet. A munkahány enyhítésére a főváros hatósága 200,000 koronát szavazott meg; azonban a baj orvoslását csak az ipar és kereskedelem természetes föllendülésétől lehet várni. A jelentés beszámol még a közoktatásügyi és egyéb ügyekről.

(*) **Fertőző betegségek.** A tisztí főorvosi hivatal jelentése szerint, az emult héten a következő fertőző betegségek fordultak elő: tifusz 6, bárányhimlő 10, vörheny 45, kanyaró 43, difteritisz 34, egyiptomi szem-betegség 5, hörghurut 18, orbáno 22, gyermekágyi láz 1. — Halálozás: tifusz 1, vörheny 7, kanyaró 1, difteritisz 1, vérhas 1, hörghurut 1, gyermekágyi láz 1.

SZÍNHÁZ, ZENE

Ernán. Mialatt *Krecsányi* drámai társulatával a Népszínházban is meghódítja a közönséget, énekes társulata Budán tovább aratja a diadalokat. Telt házak itt, telt házak ott; — a közönség ezuttal igazán érdemes igazgatót jutalmaz elismerésével. Budán ma opera-előadás volt s *Ernán*ban *Kassa* Károlyné folytatta vendégszolgálatát, ha lehet, még több szerencsével s még nagyobb sikerrel. Nagy énektudása, játékbeli készsége és színpadrateremtése ma még jobban kifűnt s a közönség úgy előadás közben, mint felvonás után elhalmozta tapsaival. A kitűnő vendégművész mellett ma is kiváltak *Mihályi* Ernő, *Környey* Béla és *Fajda* Arur.

Nemzeti Színház. *Somló* Sándor, a *Nemzeti Színház* igazgatója angliai tanulmányútról megérkezett a fővárosba és átvette a színházi ügyek intézését. — A színház szeptember 1-én nyílik meg.

Városligeti Színház. A *Pesti* nők hatodik előadása alkalmából *Lehár* Ferenc, a nagy sikerű operett szerzője, a következő sürgőnyt intézte *Feld* Zsigmondhoz, a Városligeti Színház igazgatójához:

Nyarázóhelyemen új dolgokkal elfoglalva a külvilágtól majdnem elzárva, csak elkésvé jött az örömbir tudomásomra. Önnek és mind a többi működéseknek, mint művem sikerének törzeseinek, leghalásabb hazafias köszönetemet, *Lehár* Ferenc.

A viceadmírális. A Budai Nvári Színházban holnap, szombaton kerül színe először *Milóker* szép zenéjű mulatságos operetteje, *A viceadmírális*. A bemutatott előadás érdekességét nagyban fokozza *Sziklai* Kornélnak, a Magyar Színház tagjának és *Hegedűs* Ferencnek, az Operaház tagjának vendéglépteje. A kitűnő operette, melyet *Sziklai* Kornél rendez, telve van szebbnél szebb ének- és táncszínekkel. A főszerepeket a vendégek közül *Perényi* Margit, *Jámby* Ilona, *Berzsenyi* Júlia, *F. Kálai* Lujza, *Mihályi*, *Giráth*, *Delé* és *Jorjai* játszzák.

Népszínház. Holnap, szombaton *Krecsányi* Ignác társulatának harmadik vendégjátékánál *Gorkij* Maxim nagy sikerű *Ejélti menedékhegy* című drámája kerül színe. Ez lesz a darab huszonnycadik előadása.

A temesvári dalosünnep. Ma kezdődött meg a *temesvári* országos dalosünnep. Reggel nyolc órakor folyt le a dalos-egyesületek próbaéneklése *Bellovic* Imre karnagy vezetésével. Kilenc órakor nyitották meg az országos dalosegyesület közgyűlését díszes közönség jelenlétében. Küldetésük hivat meg a gyűlésre *Németh József* főszentelt püspököt, *Dessseffy* Sándor megyés püspököt helyettesít, mert *Dessseffy* gyöngyölkedése miatt nem jelenhetett meg a diszgyűlésen. *Németh József* főszentelt püspököt, aki *Wittenberger* Antal kanonok és *Telbise* Károly polgármester kíséretében érkezett, zugó élénzések fogadták.

Lung György, a szövetség elnöke lendületes szavakkal üdvözölte a fopaport és megköszönte neki, hogy mint *Dessseffy* Sándor védő, elnökhelyettese, az elnökséget a diszgyűlésen szíves volt elvállalni. Beszédében hivatkozott arra, hogy a magyar, dalosok ünnepe a hazafias érzés fölébressztése és a közművelődés előmozdítása szempontjából kiválóan fontos működéset fejt ki. Voltak idők, amikor a magyar nemzet fiainak lelkét a közömböség és tespedés lélt meg, idegen szokások és erkölcsök kezdek lábrakapni s csakis a magyar dal tartotta ébren s nemzeti érzést és ráta föi a télenységben szunnyadókat. A magyar dalköltők remekel kellették új életre a magyar érzést s ennek közpón a nemzeti nyelv és a nemzeti szokások iránt való szeretetet. Ezzel mutatta meg Magyarország, hogy igazán kulturnemzet, mert a dalnak minden művelt nemzet történetében ilyen csodás varázsa van. A hazaszeretet szent tüzeinek ápolása a cé, amelyen a szövetség három évtized óta munkál s ha az illetékes tényezők nem is részesítik a megérdemelt támogatásban, jól esik látniok, hogy a közélet számos előkelősége sorakozik melléjük s oly férfiak, mint *Dessseffy* Sándor megyés püspök, gróf *Zichy* Géza és *Molnár* Viktor főispán vállalták el a dalosünnep védőségét. Végül még köszönetet mondott *Temesvár* városnak és különösen polgármesterének, *Telbise* Károlynak, a magyaros, vendégszerető igazdásért.

Németh József főszentelt püspök hosszabb beszéddel válaszolt, a melyvel megnyitotta a közgyűlést. Az egyházmegye főpásztorát gyöngyölkedése megakadályozta, hogy teljesítse a diszelnöki tisztelet, amelyet szíves készséggel vállalt el s ezért a szótól bízta meg helyettesítésével, amit nagy örömmel tesz meg. Ő is rámutat a helyi fogadó-bizottság fáradságtalan működéssére amelylyel a bizottság, amelynek lelke, a polgármester volt, megkönnyítette a dalosünnep nagy sikerét. Hadd tapasztalják a magyar dalosok, hogy a Hunyadiak ősi városa, amely századokon át a Délvidék kulcsa és a nagy Alföld őre volt, most is mint akkor a béke fegyvereivel, fókusa a magyarságnak és a magyar művelődésnek. Lendületes szavakkal fejtegette azután a magyar dalnak

nemzeti, kulturális, politikai és társadalmi jelentőségét és a lélekre gyakorolt hatását, amelyet kiváló költők és államférfiak ismételtlen méltányollak. Bár egyház-ferfiu, az egyházi zene mellett elismeri a világi zenének is nemestől hatását. A magyar dal vitte győzelemről győzelemre a szabadsághősök fegyvereit is. (Zugó taps és éljenzések.)

Dr. Falk Zsigmond titkár ezután fölolvasta az évi jelentést, amely említett tesz az Ábrányi-díjról, amelyet most adnak ki első ízben *Temesvárott*. Dél-élelt 11 órakor kezdődött a kötött verseny. Tizenegy dalos-kör énekelte el egymásután *König Péter*nek kijelölt dalát, amelyet *Pósa* Lajos versére készítet. A zsüri tagjaivá megválasztották *dr. Kordecs* Sándort, *Sipos* Antalt, *König Péter*t, *Göndös* Istvánt, *dr. Falk* Zsigmondot, *Novacek* Mártont. Hivatalból tagjai a zsüri-*nek: Lung* György elnök, *Bellovic* Imre, *Góbbi* Alajos karnagyok.

Hangversenyek. Fényesen sikerült hangverseny rendeztek Szent István-ünnepének estéjén, *Tátrafüred*-fürdőn a *Vörös Kereszt* egyesület javára. A hangversenyen megjelent *Isabella* főhercegnő is egész családjával, a közönség szívvelyes óvációkban reszítelte a magas vendégeket. A hangversenyen *Szoyer* Ilonka, az Opera primadonnája, *Polonyi* Géza zongoraművész, *Szikla* Adolf karnagy, *Kopács* Juliska és *Kordán* Marika működtek közre. A király születése napjának elsőjén *Ó-Tátrafüred* vonulási hangverseny, melyen *Szoyer* Ilonka és *Polonyi* Elemér működtek közre.

Érdekes játékonycu hangverseny lesz 22-én, szombaton este a budakeszi kaszinó nagytermében. Fellépnek *Tusnádi Kovács* Thekla, *Boscarrin* Carola, a milánói Scala-színház primadonnája, *Burosz* Alfréd tanár, a m. kir. Operaház fuvolaművésze és gróf *Berényi* János baritonista.

MŰVÉSZET

□ **Pázmán Péter szobra.** Az országos magyar képzőművészeti tanács *Zsitvinsky* Mihály államtitkár elnöklésével ma tekintette meg *Radnai* Béla szobrász várbazári műtermében *Pázmán Péter* s: obrának mintáját. A tanács a mintázatot sikerült művészi alkotásnak ítélte és a végleges kivitelre a felhatalmazást megadta. A Pázmán-emlék a tiz királyszobor egyike, melyet a Belvárosban a Klotild-palota előtti téren fognak felállítani. Szemben vele a téren *Verbóczy* István szobra fog állani.

□ **Az országos képtárból.** Az országos képtárban nagyban készülődnek a Szépművészeti Muzzeumba való átköltözésre. A burkolódás programját már megállapították s a szerint végzik a kötődés nagy munkáját. Az országos képtár ör. *dr. Nyári* Sándor több hét óta külföldi tanulmányuton van, a képtár ügyeit jelenleg *Meller* József képtári tiszt vezeti.

Nyilttér.

GYÖGYHET

LEICHENBERG

Javallat: Gégébetegségek, légző- és emésztőszervi bajok, vérzésesség stb. Előzetes vizsgálat: Aszkor. — Prospektus és illóolajcsomag ingyen. — Lakás és közlekedés a győgyfürdő igazgatóságánál, *Budapest*. 107

Óvja az egészségét!

Ezerrel több kiváló orvos ajánlja!

KRISTALY
ASVÁNYVIZ

Arjogyzés kívánatra mindenható díjmentesen küldetik. Védőkre 25 vagy 50 üveges itadék; a fuvardíjat oda és az üres üvegeket vissza fizeti a SZT. LUKÁCSFÜRDŐ KUTVÁLLALAT BUDÁN.

Jó szer az egészségét megóvni

kevesebb bort INNI
kevesebb sört INNI
rohitschi „Tempelforrászt“ INNI

Dr. Szalai Emil

ügyvédi irodája

most VI., ker., Váci-körut 35. szám alatt van.

(Az é rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

Budapesti löversenyek. Az ünnepnap után csöndes és szürke hétköznap következik holnap. Az ivadéksverseny lesz egyedül érdekes, a többi futam legfőbb üzleti szempontból. Jelöltsjeink:

- I. *Veinard* — *Delre*.
- II. *Ladon* — *Agnes*.
- III. *Klára* — *Victoria regia*.
- IV. *Galahad* — *Bob Adams*.
- V. *Funiculi funiculari* — *Rother bon*.
- VI. *Gomb* — *Takaros*.
- VII. *Villemer* — *Sarkány*.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Szocialisták és néppártiak.** A szocialdemokrata-párt egyik tavaszi népgyűlésén *Bokányi* Dezső élesen bírta a néppárti képviselők politikáját. E beszéd visszhangjaképpen báró *Kaas* Ivor sürgős interpellációt intézett a belügyminiszterhez, amelyben a rendőrségnek a szocialistákhoz való viszonyát teszegette s azt állította, hogy tudomása szerint *Bokányi* százötven forint havi fizetésért besugója a rendőrségnek. Ugyanezt az állítást egy brosúraban ismételte meg báró *Kaas* Ivor, s ebben hivatkozott *Ballière* Sándor hírlapíró tanúságára. E brosúrát *Bokányi* Dezső sajtóperrel indította a báró ellen s rágalmaszért és becsületsértésért panaszt tett a büntetőjárásbíró-ságon *Ballière* Sándor ellen. Ebben az ügyben ma volt a második tárgyalás *dr. Farikas* Gyula királyi járásbíró előtt. Az első tárgyaláson *Ballière* Sándor kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek és a büntetőperrendtartás 134. szakaszára való hivatkozással megtagadta a vádra nézve a feleletet. A tanuként megidézett báró *Kaas* Ivor hasonlóképpen megtagadta a vallomástevést azon az alapon, hogy ellene *Bokányi* ugyanebben a dologban sajtóperrel indított, amelyben ő mint terhelt szerepel, tehát a büntetőperrendtartás 208. paragrafusa értelmében feleletre nem kötelezhető, ha abból reá jelentékeny kár vagy szegény háruháma ami pedig bekövetkezne, ha a *Ballière* ellen folyó perben tanúságot tett, ebből a saját sajtóperére prejudicium származhatnék.

A vádlott *Ballière* Sándor, akit *dr. Zboray* Miklós országgyűlési képviselő védelmezett, ma sem nyilatkozott az ellene emelt vádra nézve, mire a bírő beszólitotta báró *Kaas* Ivort, hogy tanuképpen kihallgassa. Báró *Kaas* Ivor azt vallotta, hogy *Ballière*t ismeri, *Bokányi*t csak egyszer látta.

— A panasz szerint — urgomond a bírő — a báró urnak azt mondta volna a vádlott, hogy a rendőrségnél van egy százötven forintról szóló nyugta, amelyet *Bokányi* Dezső, mint a rendőrség fizetelt besugója állított ki. Tessék erre nyilatkozni.

Ugyane nyilatkozat miatt — válasolta *Kaas* Ivor — ellenem sajtóper folyik, s a megkeresés a mentelmi jogom fölüigvezése végett már a mentelmi bizottság előtt van. Ebben az ügyben én tehát terhelhetek szerepelek. Hogy a sajtóperömnek ne prejudikálhasson ez a pör, a büntvádi eljárás 208. szakasza alapján kénytelen vagyok a vallomástevést megtagadni.

Bokányi: Én nem a sa át ténymre kérem a tanúságtételt a báró urnak, hanem a vádlott nyilatkozatára.

Kaas: Arra sem nyilatkozom itt, hanem fogok vallani az esküdtészek előtt.

Bokányi: Ismerjük már az ilyen kibuvókat. Az a pör ugyan nem fog az esküdtészek elé kerülni, mert nem adja ki őnt a Haz.

A bírő: Figyelmeztetem, hogy a bíróság előtt áll, nincs joga önnek senkit sem gyanusítani, vagy sértetgni.

Bokányi: Én csak a mentelmi bizottságra értetem, de föntartom...

A bírő: Ne feleslegesen írt, mert rendre fogom utasítani.

Bokányi: De kérem én csak annyiban...

A bírő: Ha még egy szót szól, rendbírsággal sújtom. Vegye tudomásul.

Bokányi: Kénytelen vagyok tudomásul venni. Ez incidens után báró *Kaas* Ivort a bírő a tanuskodás kötelezettsége alá állmentette. *Dr. Kégy* János, *Bokányi* ügyvédje ezután vádja bebizonyítására hivatkozott mind a tizenhat néppárti képviselőre, akiknek tanusként való beidézését kérte.

A bírő helyt adott a kérelemnek s elrendelte az összes néppárti képviselők kihallgatását s e végből a tárgyalást őszre halasztotta.

§§ **A Humbert pör.** *Párisból* táviratozzák: A Humbert-pör mai tárgyalásának megnyitása után *Labori* folytatta védőbeszédét és első sorban a kölönsnadók kérdésével foglalkozik. Hevesen megtámadja *Cattaut*, aki az egyedül volt, aki panaszt tett, és a többi hitelezőket játékosan mondja, akik nem panaszkodtak játékosan azért, mert a védő továbbá azt állítja, hogy az egész dologban semmitlék közredek nem szerepel. A Girard-bank felszólalásával foglalkozva, *Labori* azt mondja, hogy egyik előbbi kormányozva egy tagja, aki 500.000 frankkal angazsálva volt, érdekelve volt abban, hogy ez a bank megbukjék és hogy e miniszter neve nyilvános-

ságra ne kerüljön, meghamisították a bank könyveit. Beszéde további folyamán Labori védő azt állítja, hogy a kormány nagyon is tudott Humberték szökéséről és ismerte tartózkodási helyüket. Szemére veti Vallának, hogy mint szenátor és később mint miniszter Cattani érdekében érvényesítette befolyását. Labori azt állítja továbbá, hogy a lepecsételt okmányok csak akkor jutottak a vizsgálóbíró kezébe, mikor már egy ideig az igazságügyi minisztériumban heverték, hogy a bizonyos személyekre nézve kompromittáló iratokat ehitessék. Ez által értékes okmányoktól fosztották meg a védelmet. Labori hozzátézi, hogy a mostani per, Cattani pere Humberték ellen is annak bizonyította, hogy az a lap, amely Humberték elon a sajtóhadjárattól intézte, díjkérdést tűzött ki az esküdtek befolyásolása céljából. Az államügyessé közbeküldött, hogy vizsgálat tárgya, vajjon a verdikre vonatkozó díjpályázat nem ütözköd-e a büntetőtörvénybe. Labori avval végzi beszédét, hogy Humberték nem lehet elítélni, mert ez annyit tenne, mint Cattauti győzelemhez segíteni. Humbert Teréz az eljárás befejezése után fog beszélni. De ha nem is beszél, a bizonyítékok nem elegendők az elítélésre. A védő beszédének végét tetszéssel fogadják és a tárgyalást ezután félbeszakították. A szünet végével Clunet szólal fel és kifejti, hogy Daurignac Emil ez ügyben jelentéktelen szerepet vitt és általános figyelmetlenség mellett számos részletet fejtett. Végül azt cáfolja, hogy kilense egy meghatalmazást irt volna alá Crawford nevével és azt állítja, hogy Daurignac Emil csupán alkalmazója volt a Rente Viagèrenek. Ezzel a tárgyalást véget ért. Holnap először Hesse Daurignac Romain védője beszél.

Bazaine tábornagy három unokaöccse, Bazaine Adolfinak; a tábornagy fivérének unokái a leghatározottabban kijelentik, hogy Bazaine tábornagy sohasem ismerte se a Humbert, se a Daurignac családot, és hogy Bazaine, aki szegényen halt meg, ezekkel a családokkal összekötésben nem állt.

TÁVIRATOK

Lipose, augusztus 21. Crimmitschubau holnap 8000 szövmunkás sztrájkba áll. A megegyezés véglegesen megkötött.

Rampolla a pápánál.

Trieszt, augusztus 21. A Piccolo jelenti római tudósítójának távirata nyomán, hogy a pápa Rampolla bibornokot tegnap szokatlanul hosszú kihallgatáson fogadta, amely teljes három óra hosszat tartott. Vatikáni körökben, ahol ez a hosszú kihallgatás igen nagy feltűnést keltett, azt a kérdést vetik fel, vajjon bizonyos oldalról nem iparkodnak-e Rampollának államtitkárrá való kinevezését elősegíteni.

Az úszkúbi keresztények rettegésben.

Belgrád, augusztus 21. Úszkúbból érkezett jelentések szerint az ottani lakosság közt nagy az izgatottság a miatt, hogy a törökök egy idő óta gyülekeket tartanak a mecsetekben. Attól félnek, hogy megszárlást terveznek a keresztények ellen. A váli utasítást kapott, hogy az úszkúbi vilejét redifjeit mozgósítsa.

Török-görög szövetség.

London, augusztus 21. Konstantinápolyból táviratozták a Daily Telegraph-nak, hogy három görög tiszt érkezett oda, akiknek állítólag az a megbízatásuk, hogy Görög- és Törökország között szövetséges szerződést kössenek, még pedig a legutóbbi konzuli egyezmény titkos függeléke gyanúán, amelyben tudvalevőleg Görögország kötelezte magát, hogy Törökországgal véd- és dac-szövetségre fog lépni s ezzel szemben Törökország nem hátráltatja Görögország és Kréta egyesítését.

Uj irány Szerbiában.

Belgrád, augusztus 21. A király tegnap délután a mezőgazdasági egyesület elnökségét fogadta. Az üdvözlő beszéde váaszolva, a király hosszabb beszédben kifejtette, hogy ez a kormány a jövőben időfigyelmét a mezőgazdaság üdvös fejlődésére fogja fordítani. Az állam e fontos feladatnál átveszi a vezető szerepet amennyiben szervezi fogja a mezőgazdasági oktatást, nagyobb kulturtechnikai munkálatokat fog végrehajtani, lehetővé fogja tenni a szövetkezeti ügy ápolását és olcsó mezőgazdasági hitel nyújtását és állami mezőgazdasági biztosító-intézeteket fog létrehozni. A király beszédének, melyet nagy tetszéssel fogadtak, itt nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert először helyezik a szerb mezőgazdaságra vonatkozó kérdéseket.

Belgrád, augusztus 21. Péter király kinevezte Andrejevics ezredesét, a Drina-hadosztály eddigi pa-

rancsnokát, a Duna-hadosztály parancsnokává. Ez utóbbi hadosztály, amelynek élén eddig a hadügyminiszter állott, Belgrádban állomásozik. A Drina-hadosztály parancsnokává Mihajlovics ezredes nevezte ki a király. Ez a két kinevezés azt bizonyítja, hogy a király hozzáfogott az összeesküvőknek Belgrádból való áthelyezéséhez. Mihajlovics ezredes ugyanis egyike volt ama tiszteknek, akik az összeesküvésben szerepet vittek, ellenben a Belgrádban állomásozó dunai hadosztálynak most kinevezett parancsnoka nem volt részese az összeesküvésnek.

Thielmann visszalépése.

Köln, augusztus 21. A Kölnische Zeitung jelenti Berlinből: Hír szerint Thielmann államtitkár legközelebb visszalépni szándékozik. Ennek oka az a nehézség, melylyel a birodalmi pénzügyi reform keresztülvitele jár.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 21. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Eladott búza: tiszavidéki régi 78—82 kg. 8,25—8,85 K., új 80 kg. 8,05—8,25 K., bánáti 76—80 kg. 7,60—8.—K., tót felvidéki 75—80 kg. 7,50—7,90 K., déli vasutmenti 76—84 kg. 7,50—7,95 K., marchoföldi 75—80 kg. 7,40—7,70 K. Rozs: tót felvidéki 6,50—6,65 K., pestmegeyeri 72—74 kg. 6,50—6,75 K., déli vasutmenti 6,45—6,60 K., különböző magyar 6,40—6,65 K., osztrák 72—73 kg. 6,45—6,55 K., marchoföldi 6,5—7,35 K., győrmegyeri 6,40—7,30 K., közép-dunai állomásokról 6,60—7.—K., déli vasut menti 7,60 K., észak-magyarországi 6,20—7,30 K., takarmányárpa 5,50—6.—K. Tengeri 6,50—6,75 K., Cinquantin 6,50—8.—K. Zab: magyar 5,95—6,35 K., válogatott 6,65 K.

New-York, augusztus 21. (Terményfőssé.) (Zárlat.)

Gyapot: New-Yorkban helyben 12,75 12,75, augusztusra 12,23 (12,24), Novembre 9,85 (9,78). New-Orleansban helyben 12,5/8 (12,5/8). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8,55 (8,55), Stand white Philadelphianban 8,50 (8,50). Refined in Cases 10,50 (10,50). Credit Balances at Oil City 1,56 (1,56). — Zsv: Western steam 7,90 (7,90). Rone és Brothens 7,90 (7,95). — Tengeri irányzata tartott. — Aug.-ra —.— (—.—) — Szept.-re 58 1/4 (57,9/8). — Dec-re 58 1/4 (57,9/8). — Búza irányzata tartott Píros őszii helyben 86 1/4 (86,1/4). — Aug.-ra —.— (—.—) — Szept.-re 86.— (85,5/8) — Dec-re 86,5/8 (86,5/8). — Máj.-ra 83 1/4 (83,1/4). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,5/8 (1,5/8). — Kávé: iair Rio 7. sz. 5,1/8 (5,1/8). — Aug.-ra 3,70 (3,70). Nov.-re 3,95 (3,95). — Liszt: Spring Wheat clears 3,75 (3,75). Cukor: 3,9/10 (—.—) 3,9/10. Ón: 25 37—28.— (27,95—28,10). Rész: 18,62—13,75 (18,62—13,75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 21. (Terményfőssé.) (Zárlat.)

Búza irányzata tartott. Augusztusra —.— (—.—) — Szept.-re 80 1/2 (80,1/2). — Tengeri irányzata tartott. — Aug.-ra 51 1/2 (50,1/2). — Zsv: Szept.-re 8,20 (8.—). Dec-re 7,67 (7,68). — Szalonna short clear 8,68 (8,68). — Sertészs: Szept.-re 12 87 (12,77). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Az én dalom.

Előveszem a zongna lantot,
Valami sír benn hangtalan,
Egy régi nóta... álmaimban
A lelke fölött átsuhan.
Hiába sírom csendes éjjel,
Hiába sügom rimbe én:
A legszebb nótam eltemetve,
Ott marad csöved rejtekén.

Oh mert csodás szemedhez képet
Dalos póta nem talál,
Az Úr teremtett költemény tán
S a legszebb képe te valál.
S ha gyöngö szóval megdalloltak,
Nem én adok rád glóriát:
Te vontad lelkeim fényözönbe,
És ez a fény hull vissza rád.

És mind a dal és mind a sóhaj,
Tüzes lelkeimtől elszakadt,
De az a dal, de az a mámor,
De az az álom ott maradt.
Hogy enyém legyen mindörökké,
Hogy soha el ne sírjan én,
Hogy a lelkeimben olthatatlan
Éljen egy örök költemény...

Borsodi Lajos.

† A könyvek dezinficiálása. Az új iskoláév egy pár nap múlva megkezdődik és a tanulóereg megrohan a könyvkereskedésekket, hogy bevásárolja a szükséges könyveket. Aki teheti vonatkozó könyveket vásárol, aki azonban nincs nagyon bővében a

pénznek, igyekeznek antikváriusoknál beszerezni amennyit csak lehet. A könyvesboltok álványain rendszerint hosszú ideig hevernek a könyvek, a por belepítet, az ujjat is, az ócskát is. Ilyen uton természetesen bacillusokat is terjeszthet a könyv, különösen az ócska amely már sok ember kezén megfordult és így kívánatos, hogy mielőtt használatba kerül, előbb fertőtlenítesen menjen keresztül. A könyvek dezinficiálásának úgyis azonban teljesen megoldottnak nem tekintendő. Manapság a könyvek fertőtlenítésére két mód áll rendelkezésre még pedig: A formalingöz, amelylyel tudvalevőleg felszinek például falak eredményesen fertőtleníthetők; azért, ha a kinyitott könyvet minden öt-tizedik lapon formalingözök hatásának tesszük ki, eredmény várható. Amde ez eljárás annyira hosszadalmas, hogy a gyakorlatban alig értékesíthető, mert hiszen például egy hatszáz oldalas könyvet körülbelül ötven helyen kellene fertőtleníteni. A második az áramló gőz, amely egyenletesen hat a testek mélyébe, de a bőrkötést tönkreteszti a bőrre való szeretlen zsurgító hatása következtében. Jobbnak hiányában mégis eredmény várható, ha erős sulyokkal leszorított vászonkötésű könyvekből rakott oszlopra zárt téren száztokó gőzt áramoltatunk, de mindig azzal a megjegyzéssel, hogy a bőrkötés tönkre megy. Ez eljárás is csak megfelelő fertőtlenítő készülékben végezhető, amelybe a más helyen fejlesztett gőz szabadon beáramol és amelylyel a megfelelő készülékek általános kezelési szabályzata szerint kell eljárni (száraz előfűtés, beáramló feszült gőz hatása 15—20 percig, erős utószellőztetés). A budapesti központi fertőtlenítő-intézet a fertőtlenítést beküldött könyveken is végzeteti hivatalosan megállapított csekély ár szerint.

† A világ leggazdagabb emberel. A duszadag emberek vagyoni viszonyai mindig érdeklik a földi javakkal kevésbé megáldott halandókat. A szegény ember elámul, ha arra gondol, hogy milyen rengeteg vagyon van egy-egy ember kezében. Amerikában olyan milliárdosok élnek, akik percentsint akár négy száz koronát is elköthetnek. Nagyon érdekes olvasmány tehát az olyan statisztika, amelyet egy londoni lap állított össze az urakodók és magánemberek jövedelméről és vagyonáról. E szerint a leggazdagabb uralkodó az orosz, akinek bevétele: 324 korona percentsint, 19,440 korona óránkint, 466,560 korona naponkint, 170,294,400 korona évenkint. Bármiely mesének látszik is ez a dolog korántsem éri el az amerikai petroleum-király, John D. Rockefeller jövedelmének magasságát amely 400 K. percentsint, 24,000 korona óránkint, 576,000 korona naponkint, 210,240,000 korona évenkint. Az Egyesült-Államokban számos milliomos van, aki jóval könnyebben elő tud mutatni egész milliókat készpénzben, mint a cár. Rockefeller vagyonát például 1900 millióra becsülik s csupán az olajtróst-részvényekbe 320 milliót fektetett. Russel-Sage vagyona 400 milliót, Jay Gould Györgyné 220 milliót ér. Nagyban és egészben az iparkirályok jövedelme jóval nagyobb az európai koronás fők évi bevételeinél, ami az alábbi összehasonlító táblázatból is kivíválik: John D. Rockefeller 210,240,000 korona, Andrew Carnegie 100,000,000 korona, Russel Sage 36,000,000 korona, W. A. Clark (a rézkirály) 32,000,000 korona, Jay Gould 24,000,000 korona, Pierpont Morgan 20,000,000 korona. Ezzel szemben hat legnagyobb jövedelmű uralkodók így következnek sor szerint: az orosz cár 170,294,400 korona, a török szultán 400,000,000 korona, a német császár 14,256,000 korona az olasz király 11,143,200 az angol király 9,010,000 korona és a spanyol király 5,720,000 korona.

† Japán színészheroldizmus. A japán színészvilágot élénken jellemző anekdotát beszélt Motoyosi tanár párisi orientálista. Souketakaya-Takasouke hírneves színész hőse a történetnek, aki valamelyik este egy tábornok szerepét adta, akinek seregét az ellenség körülkerítette és elpusztította. A tábornok előlított vaó elkeseredésében harakirit követ el (felvágja a hasát) és ezt a színésznek meg kell csinálnia a szinpadon. Néhány néző úgy találta, hogy a színész nem elég realisan játszotta meg a jelenetet és a színház után egy teaházba birták el, ahol sok értékes ajándékot jértek neki arra az esetre, ha realisan játszsza el a kérdéses jelenetet. Másnap este Souketakaya-Takasouka olyan élethűen játszotta a harakiri-jelenetet, hogy csak lehetett, a színházhabituék azonban még most sem találták elég realisnak a játékát, azt állították, hogy nem elég természetesen adja vissza az ilyen öngyilkos kilődésait. A színész természetesen nagyon bántotta a dolog és ismételt felszólításra a legközelebbi előadáson mindenáron tőkéletest akart mutatni, testtel-lelékekkel játszotta a vitás jelenetet, minden erejét megleszítette, hogy a valóságot mutassa be, annyira, hogy egyszerre minden ereje elhagyta és játék közben holtan rogyott össze.

T.-Szt.-Miklósi: 300 mm. 81 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 85 f.

Fejérmegyei: 1700 mm. 78-2 k. 7 K. 82 1/2 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 82 1/2 f., 600 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 700 mm. 76 k. 7 K. 70 f.

Pestmegyei vidéki: 300 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 600 mm. 80-5 k. 7 K. 67 1/2 f., 400 mm. 81 k. 7 K. 67 1/2 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 65 f., 1200 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 79-7 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 400 mm. 78-4 k. 7 K. 57 1/2 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 1000 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 700 mm. 77-2 k. 7 K. 62 1/2 f., 700 mm. 76-5 k. 7 K. 55 f.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79-5 k. 7 K. 50 f., 20 mm. 78-5 k. 7 K. 50 f.

Bánási: 2800 mm. 78 k. 7 K. 55 f.; 500 mm. 78 k. 7 K. 87 1/2 f.

Bécsi: 200 mm. 77-8 k. 7 K. 62 1/2 f.

Szt.-Tamási: 2800 mm. 78-4 k. 7 K. 70 f.

Füzesabonyi: 200 mm. 78-3 k. 7 K. 50 f.

Mind három hónapra.

Ross: 250 mm. 6 K. 20 f., 200 mm. 6 K. 05 f., mind három hónapra, 100 mm. 6 K. 07 f., 400 mm. 6 K. 05 f., 200 mm. 6 K. 07 1/2 f., 200 mm. 6 K. 05 f., 1000 mm. 6 K. 02 1/2 f., 180 mm. 6 K. 02 f. par.

Arpa: 200 mm. 5 K. 60 f.

Zab (6-árú): 180 mm. 5 K. 70 f.

Készletállítás mellett.

A kézzárú hivatalos jegyzőbe a budapesti ár- és értéktörzsek szokási szerinti készpénzben és kilogrammonként. — A minőség heklitőreinként 50 kilogrammonként.

Table with columns for 'Kilogramm' and 'Kilogramm ár'. Rows include 'Tiszvárdéki', 'Fehérmegyei', 'Pestvidéki', 'Bánási', 'Mátrai', 'Mátyási'.

Table with columns for 'Egyéb gabonafajták', 'Kilogramm', 'Kilogramm ár'. Rows include 'Rosa', 'Arpa', 'Zab', 'Tölgyszalma', 'Ropos', 'Kisbica'.

mikor elhallgatott, könnyek csillogását látta Alice nagy, két szemében.

— Jöjjön, — mondá a lord vidámabban — nam akartam önt megszorítani.

— Tudom, — szólá a fiatal leány — gyorsan letörölvé könnyeit; de nagyon szomorú egy történet. Sajnálom, hogy kérdésemmel még nagyobb fájdalmat okoztam önnek.

— Ha a jövő hónapban a Beachville-kastélyba jök, elviszem önt Donsvilleba és megmutatom önnek azt a helyet, ahol örök álmodukat alusszák. Megmutatom önnek azt a gyönyörű kastélyt és birtokot is, amely egykor az övék volt.

— Ki él most ott?

— A fivére John Harden.

— Nő ember?

— Igen, John Harden másodikban megházasodott. Első felesége nyolc évvel ezelőtt halt meg és hat évvel később egy fiatal amerikai nőt vett feleségül. A felesége körülbelül harminc évvel fiatalabb nála.

Lord Beachville karját nyújtotta Alicének és lassu léptekkel mind a ketten elhagyták a fájdalmas emlékeztető szobát. A szalonba azalatt már néhány vendég érkezett és nem sokára gyorsan megtelték a fényesen kivilágított terem.

VII.

As övegy és a grófnő.

Effie Leonard beköltözött nehéz bőrdíjával barátjának vendégszerető házába. Reggel kikocsikázott és ellátogott a londoni bankba, ahol Effie több ezer fontot helyezett letétbe, amelyet egy kőzetkőben vitt. Angol bankjegyek voltak, amerikai arany és néhány váltó. A délután folyamán megtörtént a nagy esemény, bemutatkozása Featham grófnőnél.

(Folytatás következik.)

A határidőszület folyamán a következő kőzetek

Table with columns for 'Kőzet', 'Ár'. Rows include 'Októberi buza 1903.', 'Áprilisi buza 1904.', 'Októberi rozs 1903.', 'Októberi zab 1903.', 'Augusztusi tengeri 1903.', 'Szept. tengeri 1903.', 'Májusi tengeri 1904.', 'Augusztusi repce 1903.'

Déli egy órák a következő záróárakat állapítják meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for 'Kőzet', 'Ár'. Rows include 'Októberi buza 1903.', 'Áprilisi buza 1904.', 'Októberi rozs 1903.', 'Októberi zab 1903.', 'Augusztusi tengeri 1903.', 'Szeptemberi tengeri 1903.', 'Májusi tengeri 1904.', 'Repce augusztusra 1903.'

Déltűn fél 5 órák zárul:

Table with columns for 'Kőzet', 'Ár'. Rows include 'Októberi buza 1903.', 'Áprilisi buza 1904.', 'Októberi rozs 1903.', 'Áprilisi rozs 1904.', 'Októberi zab 1903.', 'Augusztusi tengeri 1903.', 'Szeptemberi tengeri 1903.', 'Májusi tengeri 1904.', 'Repce augusztusra 1903.'

A budapesti értéktörzs.

A mai tőzsdén az üzlet nyugodt hangulat mellett folyt le. A nemzetközi értékek némileg javultak.

Értéktörzs: Osztrák Hitelrészvény 646.25—647.75. Magyar Hitelrészvény 714.50—717.50. Rimamurányi vasúti részvény 440.—450.—. Államvasuti részvény 651.25—654.25 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajárék 98.—98.10 százalék. Fővárosi kölcsön 97.40—97.90 százalék. Magyar Hitelbank részvény 713.50—716.50. Jelzálogbank részvény 507.—508.—. Osztrák Hitelrészvény 645.50—647.75. Kereskedelmi bank részvény 2685.—. Salgótarjáni közszénbánya részvény 525.—. Rimamurányi vasúti részvény 448.—449.—. Kőzuti Vaspálya részvény 597.—598.—. Városi Villamos Vasút részvény 298.—297.—. Államvasuti részvény 651.—652.50 korona. 4 órák zárul: Osztrák Hitelrészvény 646.25—647.75. Magyar Hitelrészvény 713.—. Leszámitolóbank részvény —. Rimamurányi vasúti részvény —. Osztrák-magyar államvasút részvény 649.50. Kőzuti vasút részvény —. Városi villamos vasút részvény — korona.

A budapesti terménytörzs.

A terményüzletben a szezon szerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: Inocerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánásgyi — korona, középszemű — korona, nagy szemű — korona. Disznócsir: budapesti 65 —65.60 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 55.50—56.—, korona. 3 darabos 57.50—58.—, korona. Iüstelt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.—14.—, korona. 120 darabos — korona. 100 darabos 14.50—15.—, korona; 85 darabos 13.25—16.50 korona. azonnal való állításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 18.—18.50 korona. 100 darabos 13.75—14.—, korona. 85 darabos 15.50—16.—, korona. Szilvai: slávoniai 18.—18.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona. azonnal való állításra.

A bécsi értéktörzs.

Az előtörzs tartózkodó magatartással nyílt meg. Az árfolyamok ugyanazon a szinten maradtak, mint tegnap.

A déli tőzsde megnyitáskor nyugodtabb volt, később azonban kissé gyöngült. A további forgalomban a tőzsde irányzata kedvezlen volt, dacára annak, hogy Berlinből és Londonból szilárdabb jegyzéseket jelentettek.

Zárulati 1 óra perokor szilárdabb; 2 óra 30 perokor kissé gyöngébb.

Bécs, augusztus 21. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjárdék 114.40. Hisszi és szegedi kölcsön-sorsjegy 155.25. Magyar vasúti kölcsön részvény —. Magyar keleti vasúti állami kötvény —. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 445.—. Rimamurányi vasútrészvény 447.75. Magyar koronajárdék 97.85. 4% os Magyar földtörzs. kötvény 98.30. Magyar hitelbank részvény 714.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 201.—. Kassa-óderberg vasúti részvény 379.—. Magyar keresk. bank 2680. Magyar cukoripar —.

Bécs, augusztus 21. (Osztrák értékek zárlata.) 4% os papírjárdék 100.—. 4% os osztrák aranyjárdék 102.90. 4% os sorsjegy 153.50. Osztrák hitelrészvény 437.—. Angol-osztrák bank 1888.—. Déli vasút 77.50. Dunagőzhajózási részvény 888.—. Dohányrészvény 358.—. Csanád és királyi arany 11.35. Német bankváltók 117.42. 4% os osztrák járdék 100.30. Osztrák hitelintézet részvény 645.50. Unionbank 517.—. Osztrák Länderbank 407.—. Osztrák-magyar államvasút 550.50. Elbavölgyi vasút 417.—. Alpei bányarészvény 357.50. 20 frank. arany 19.06. Londoni váltóár 238.23 Bécsi tramway Lít B. —. Bécsi Tramway Lít A. —. Lipót kőhő 250.—. Az irányzat gyenge.

Bécs, augusztus 21. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a vártatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 644.50. Magyar hitelrészvény 715.—. Angol-Osztrák bank 272.25. Bécsi bank egyesület 471.50. Union bank 518.—. Länderbank 407.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 649.75. Déli vasút 77.25. Elbavölgyi vasút 416.50. Északnyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 363.—. Rimamurányi vasúti 463.50. Alpei bányarészvény 358.50. Májusi járdék 100.10. Magyar korona járdék 97.85. Török sorsjegyek 118.50. Német birodalmi mártia 117.38—117.41. Napoleon'dor 19.06

Külföldi értéktörzs.

Berlin, augusztus 21. (Tőzsdei tudósítás.) Az a jó vélemény, mely a belföldi iparértékek iránt mutatkozik, az egész üzlethez szilárd jellegűt adott. Nevezetesen köbök szilárdan indultak. Előnyben részesültek az ok megbochni- és szárazszőlők. Hajózási részvények is, ez köbök a Norddeutscher Lloyd kövező feléi kiutazására. Bankok és járdékok nyugodtak. Később bankok Bécsre és az osztrák hitelrészvények langyhab. gyengébbek. Spanyok javultak. Német birodalmi kölcsönkötvények szilárdabbok. Vasutak elhanyagoltak. Magánkamatlab 3% os.

Berlin, augusztus 21. (Zárulati.) 4% os papírjárdék —. 4% os osztrák aranyjárdék 102.90. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 98.10. Osztrák-magyar államvasút 139.50. Kassa-óderbergi vasút —. Bécsi váltóár 85.75. Magyar vasút beruházási kölcsön —. Alpei bányarészvény —. Disconto-Commandit 186.—. Altalanos vállamosági Edison 185.60. Gelsenkircheni 183.—. Laura-kőhő 204.50. 4% os osztrák járdék 100.30. 4% os magyar arany járdék 100.50. Osztrák hitelrészvény 203.50. Déli vasút 16.40. Károly-Lajos vasút —. Orosz bankjegyek 206.15. 4% os új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járdék —. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust —. Harpeni 179.25. Az irányzat szilárd.

Berlin, augusztus 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom! 4% os magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 225.—. Osztrák-magyar államvasút 139.—. Déli vasút 16.30. Északnyugati vasút 216.15. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegy készpénz —. Busentichraai —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Páris, augusztus 21. (Zárulati.) Osztrák-magyar államvasút —. Új török konzol 32.25. Egyiptomi járdék 106.45. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 1098. 3% os francia járdék 97.52. 4% os spanyol járdék 91.17. 3% os új törleszhető járdék —. Crédit foncier de France —. A pesi bányarészvény —. Valto Olaszországra 0% os pari. Valto Amsterdamra 206.25. Valto Brüsszre 0% os 1/2 sz. De Beers 479.—. Chartered 67.50. 5% os bolgár kötelevény 418.—. Magyar aranyjárdék 102.—. Déli vasút —. Valto Londonra 251.53. Osztrák aranyjárdék 102.90. Török sorsjegy 127.25. Médionál vasút —. 4% os olasz járdék 102.35. Ottoman bank 585.—. 3% os francia járdék —. Osztrák földhitelintézet —. Déli vasút elsőbbségi kötvény 222.50. 4% os 1896. román kölcsön —. Dohányrészvény 394.—. Valto Bécsre 104.—. Valto német piacokra 122.15. Rio 1217.—. East Rand 184.—. Randfontein 72.—. Magyar Jelzálogbank 548.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 21. (Zárulati.) 4% os papírjárdék 100.50. 4% os osztrák aranyjárdék 102.80. 4% os magyar aranyjárdék 100.55. Osztrák hitelrészvény 203.40. Osztrák-magyar államvasút 139.90. Északnyugati vasút —. Rustiehradi vasút —. Londoni váltóár 203.50. Bécsi bankjegyesület 119.40. Villamos részvény 125.80. 3% os magyar aranykölcsön 85.40. 4% os osztrák járdék 100.40. Osztrák koronajárdék —. Magyar koronajárdék 98.30. Osztrák magyar bank 113.90. Déli vasút részvény 16.40. Elbavölgyi vasút —. Bécsi váltóár 85.15. Párisi váltóár 809.03. Union bankrészvény —. Alpei bányarészvény 187.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok januárja. Esti forgalom! Osztrák hitelrészvény 202.25. Német bank —. Disconto 185.75. Berini kereskedelmi bank 152.25. Gelsenkircheni 182.90. Harpeni 179.50. Laura-kőhő 225.—. Olasz járdék —. Hilbernia 178.25. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, augusztus 21. (Zárulati.) 4% os osztrák járdék 100.10. 1880. sorsjegy 155.50. Déli vasút 16.50. 4% os Osztrák aranyjárdék 102.80. Osztrák hitelrészvény 202.65. Osztrák-magyar államvasút 139.—. Olasz járdék 102.20. 4% os magyar aranyjárdék 100.90. Az irányzat gyengült.

Budapest-kőbányai serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 21. A sertesüzlet irányzata: tartott. A) Hisszi sertesek ára: L A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül sulyban) — fillérg. Öreg közep. (páronként 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. Fialat nehéz: (páronként 320 kilogramm felül sulyban) 112—114 fillérg. Fialat közep. (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 114—115 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. II. Magyar eredeti: Nehéz (páronként 280 kilogramm felül sulyban) — fillérg. Közep. (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 108—108 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 104—106 fillérg. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felül sulyban) — fillérg. Közep. (páronként 280—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felül sulyban) 114—116 fillérg. Közep. (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 112—114 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 112—113 fillérg.

Serteslétszám m 1903. augusztus 19. napján volt készlet 42.001 darab. — 1903. augusztus 20. napján felhajtatott 581 darab. — 1903. augusztus 20. napján elszállított 415 darab. 1903. augusztus hó 21. napjára maradt készletben 42.167 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 21. — Kinevezés. A vállalk. és közoktatásiügyi miniszter Györgyi Gyula tanítót a szilőskislakai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Beck Pál tanítót az inkei állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Dubraviczky Erzsébet tanítónőt a torontál...

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat 1903. augusztus hó 22-én.
A Fővárosi nyári színház személyzet és Szirmai Imre és Kiss Mihály m. v.
Éjjeli menedékhely.
Jelenetek a mélységből 4 felvonásban. Irta Gorkij.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. augusztus hó 22-én.
Szerbia.
Irta: dr. Strausz Adolf.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. augusztus hó 22-én.
Hegedűs Ferenc és Sziklai Kornél m. v.
A viceamirális.
Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. augusztus hó 22-én.
Pesti nők.
Operett 3 felvonásban. Irta Lehár Ferenc.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

Ős-Budavára

Nyitva d. u. 6 óráig reggeli 4 óráig.
Tündéres kivilágítás.
Ma szombaton augusztus 22-én

Nagy aratási ünnepély

Székfoglaló nagy díszfelvonással, melyben 300 ember vesz részt Nagy bandurán, díszes kosztümökkel és díszes tojásokkal. A szabad területen

Nagy parasztbál

A nagy varielő színpadon két előadás. A délutáni előadás **szabad bemenet.**

Folies Comiques-ban

két remek bohózat és Steinhardt az ó érdekes színelőadásával

Tűz a pusztában.

Remek utjáték. Egészen új módszer szerű. Betépdíj egy korona. Kézzelvezényes jegyek 40 fillér rárzattal érvényesek.

Szimfonia hangverseny.

Prof. Wieschendorff II. karmester
Szombat, 1903. augusztus 22-én.
Előadás a Szt.-Lukácsfürdő dunaparti nagyvendéglőjében.
I. „Giedában”, induló
II. „Az életet a cseréit”, nyitány
III. „Meteor”-kerítő
IV. „Carmen”-fantázia
V. „Rienzi”-nyitány
VI. a) „Réverie” (vonós négyes)
b) „Chansonette” (szórá)
VII. „Alompantomima „Janosi és Jullakából”
VIII. Fantázia „Roland mester” c. operából
IX. „Sakuntala”-nyitány
X. „O cara memoria”, fantázia violoncello részre
XI. „Erdel csendélet” (Waldweben) „Siegfriedből”
XII. „F-rhapsodia”
Witzke
Glinka
Ivanowitsch
Bisot
Wagner
Siemann
Mendelssohn
Humperdinck
gr. Zichy Géza
Goldmark
Serafs
Wagner
Liszt

FŐVÁROSI ORFEUM

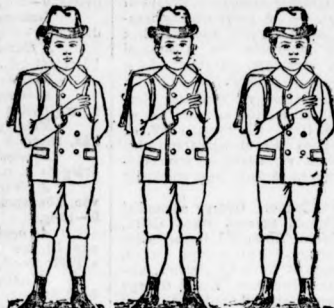
VI., Nagymező-utca 17.
Les Souloff
a legjobb akrobata táncosok.
Sarnotti, Vernols, Sterly, a három kiftűt énekesnő.
Brothers Pandos, erőműtornászok.
La belle Viaranta, fantázia-táncosnő.
Rákóczy-együttes.
Darings légionnász. Balloons excentrikusok.
Garcia árnyvő.
Baumann Károly
uj műsorral.
Niklas énekesnő. Hioscope új szerző.
A délkertben reggeli 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangverseny.

Dr. RENNER

vizgyógyintézete

— bejáró betegek részére —
Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555).
Az intézetben gyógykezelés alá vétettek: álmatlanság, szédülés, fejfájás, valamint: minden ideg- és gerincbajok, gyomorgoegeli állapotok, ideges szívbántalmak, a gyomor és belek renyhesége stb. — Gyógykezelések: A vizgyógyító-mód összes eljárásain kívül, szénasavas fürdők (szivattyók száma), fűzfürdők (olajfürdők) és csurok bántalmaknál, az elektromozás minden faja, masszázis stb.
Kívánatra prospektus. — Árak mérsékelték.

= AZ ISKOLA =

kezdetéhez ajánljuk
dus választékú rak-
tárunkat saját érde-
kében megtekinteni.
A jól öltözött iskolai
fiu csakis nálunk
szerezte be öltönyeit
már 4 firtól kezdve
gyapjuszövetből ké-
szült öltöny van rak-
táron

KOCH TESTVÉREK BUDAPEST.

Legnagyobb férfi-, fiu-, leány- Károly-körut 26.
— és gyermekruha áruháza —
Szabott árak. Tulkövetelés kizárva.
Minden gyermekre egy szép meglepetés vár.

Középiskolai INTERNÁTUS.

GERŐ FERENC
állami felügyelet alatt álló középiskolai internátusában,
Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.

A főváros bármely nyilvános iskolájába járó növendék helyezhető el iskolán kívül idejére, hol teljes ellátáson kívül korrepetícióban, továbbá szakesszi felügyelet s feladatokat bányásod mellett jó családi nevelésben részesül. Ezen intézet vidéki, nemkülönben nagyon előnyös fővárosi szülőknek igen jó szolgálatot tesz, mint azt az intézet több évi fennállása óta számos szülő elismerése igazolja. Előjegyzések a szeptemberben kezdődő tanévre naponta 4. u. 4-7-ig eszközölhetők. Részletes leírtatót kívánatra küld az intézet igazgató-találjonosa.

KÉZIMUNKA

képes árjegyzékem 270 oldalon, 2500 részletesen kiállított rajzokkal sorolja föl a női kézimunkák összes anyagait és teljes utasításokat nyújt azon vevőknek, akik megrendeléseiket személyesen nem eszközölhetik, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

Bérczi D. Sándor
kézimunka nagyiparos
Budapest, Király-utca 4.
VICTORIA eleveendő hímzőgép
a korona.
„KOH-I-NOOR”
eleveendő, mosás és fénytartó géphímzőeselyem
Singer, Wheeler & Wilson stb. gépekhez egyedül gyári rakásra.

Ideal IRÓGÉP

azonnal és állandóan látható írásnál. Tisztes rovatossággal. Prospektus és írásmintákat küldünk.
Schott H. és Donnáth
Budapest, VII., Erzsébet-körut 1. szám.

A legjobb hangu iskola-hegedűt a magy. kir. Zene-Akadémia szállítójánál
Reményi Mihálnál
3 firt 50 krtól feljebb minden darabban lehet beszerezni
Budapest, Király-utca 44/c.
Mesterhegedűk, gordonkák, az összes fa-, fűz- fűz- és ütő-hangszerek — legújabb- és legjavított nagyrakára. — Cimbal- mók — zengzetes nagy hanggal — javított szerkezettel. Hármo- niumok európai és amerikai lég- jótállás mellett. — A legfinomabb „Weichold” és „Quintiszta-tartós „Burmester” hangverseny hurok,
!!!! Hangfokozó gerenda !!!!
mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal szebb, erősebb és kellemesebb hangot nyer. Kezes- ség minden egyes hangszerét. Elismervények bár- mikor megtekinthetőek.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az egyedül létező val. angol
Szépítőszert
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolít minden azeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtinktát, (milleser) stb. és az arcznak friss bűszéget, fiatalosgot kölcsönöz.
1 üveg ára 2 k. Ehhez egorkaszappan 1 kor., poude 2 kor.
Főzetékül: Balassa Kornél gyógy- szeriára Temesvár.
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapeston: Török József gyógyszerárban, Király- u. 13 és Andrássy- u. 26.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium által kiadott
„HIVATALOS KÖZLÖNY”-ben
megjelent
TANTERVEK:
A középiskolai tanítás törvény 40 §-al. (A „Hivatalos Közlöny” 1899. évi 11-ik száma).
A felsőbb leányiskola tanterve 60 fillér. (A „Hivatalos Közlöny” 1901. évi 15-ik száma).
Az állami elemi iskolai tanító- és tanítóképző intézetek tanterve 60 fillér. (A „Hivatalos Közlöny” 1903. évi 4-ik száma).
A magyar iskolai helyesírás szabályai 6 fillér. (A „Hivatalos Közlöny” 1903. évi 7-ik száma).
Az összegelőre való beküldése esetén bérmentve. Kaphatók a „Hivatalos Közlöny” kiadóhivatalában:
LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésében
BUDAPEST, VI., Andrássy-út 21. sz.

A 9505. számú
„Ujtások ekéken”
címtű, 1897. március 5-ől kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.
Szives ajánlatok „W. C. 5041” alatt Mosse Rudolph, Bécs, L. Seilerstätte 2. keretnek.

Nyári lakásokban
egy a betegpótlásra, valamint az egészség fenntartására a Guttman-féle szabadalmait, legmentesebb elártható csob-csücsöket, ciosetüléseket és pots de chambre nélküli. hieletlen!
A monarchia legnagyobb üzlete ezen külön- legességükben.
Cioset-papir, papir-szekrények, bidet, egészségügyi kócsokozók stb.
Guttman L. Budapest
cs. és kir. szab. cioset-gyár
IV. Városház-utca 2.
Kossuth Lajos-u. sarkán.
Az osztrák-magyar THERMOPHOR-vállalat vezérközpontja.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Valódi csak ezen védjeggyel.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

= Kérje ingyen =

világhírű találmányomat a **Guzi kenőcsöt**, melyet mindenkinek, ki címét velem közli, nagy képes árjegyzékemmel ingyen és bérmentve küldöm. Minden nálam vásárolt cipőre 1 évi írásbeli jótállást vállalok, hogy a bérrepedés ki van zárva, ha Guzikkenőccsel bekeni. Időelőtti elszakadása esetén teljesen ingyen megjavítom.
Minden nálam vásárolt cipő höz 1 tégely Guzi kenőcsöt és 1 pár elegáns cipőszámfát adok ingyen.
Legjobbabb módét, ha harisnyában egy papírcipőre állva, a lábát körvonalát lerajzolt. Nem megfelelőül kiteredék méjít köztéggemenen vagy a pénzt minden levonása nélkül visszadom.
Férfi sima vix guzós, erős kivitelben 3.20
Elegáns gavalier vix guzós cipő, angol varrott talppal 4.50
Divatos barna guzós fűzű cipő 3.50
Salonlakk feltöltő elegáns fűzű cipő, kesztyűbőr szírral 4.50
Feltöltő eleg. box fűzű cipő, dornyiszab. 4.50
Gyermekcipő 3 évig 1 firt 20 krajár. 3 évől 7 évig 1 firt 60 kr. 7 évől 10 évig 2 firt.
Női valódi zerge fűzű v. guzós cipő 3.20
Divatos barna zerge, fűzű, elegáns 3.20
Feltöltő elegáns box fűzű cipő, eleg. zene 3.20
Salonlakk feltöltő elegáns fűzű cipő, kesztyűbőr szírral 3.20
Keresztöltő elegáns salonlakk v. kesztyűbőr utáni cipő 2.20

Agulár Ignác
BUDAPEST,
Főüzlet: Kerepesi-ut 30. sz.,
a Rókus-kórház templomával szemben.
Fióközlet: Király-utca 6. szám.

1651/903. 13. oszt.

Cs. és kir. közös hadügyminisztérium.

Ajánlat.

A közös hadügyminisztérium a mellékelt jegyzékben felsorolt tárgyak szállítását nyilvános árlejtés útján szándékozik biztosítani, mi végből a vállalkozni kívánók ezennel írásbeli ajánlatok tételére hivatnak fel.

Az ajánlattevők által a következők tartandók szemelől:

I. Csakis osztrák vagy magyar állampolgárok (czégek) ajánlati vétetnek figyelembe, kiknek szállítóképessége és megbízhatósága kétségen felül áll. Azon czégek azonban, melyek a hadsereg részére szállító konzorciumoknak tagjai, ezen árlejtés alkalmazásával nem vétetnek figyelembe.

A szállítandó tárgyakat okvetlenül belföldön és belföldi anyagból kell előállítani.

A magyar korona országaiból pályázó pályázatnyertes vállalkozó a szállítandó cikkek és a hozzájuk szükséges anyagokat, — ez utóbbiakat, a mennyiben a mintának megfelelő cikkek gyártásához szükséges mennyiségben és minőségben, valamint a Magyarországon kívül jegyzett árakkal egyenlő, vagy olcsóbb árban kaphatók, a magyar korona országaiban tartozik előállítani, illetve előállíttatni.

II. Az ajánlattevők, kik a közös hadügyminisztérium előtt korábbi szállítások révén még nem ismeretesek, megbízhatóságukat és szállítóképességüket bizonyítványokkal tartoznak igazolni.

Ily bizonyítványok kiállítására hivatva vannak:

1. A kereskedelmi czégjegyzékbe bevezetett czégeknek névze azon kereskedelmi- és iparkamara, melynek területén az ajánlattevő czég telepe van.

2. Azon ajánlattevőkre névze, kiknek czége törvényszékieleg bejegyezve nincsen, azon elsőfoku közigazgatási hatóság, melynek területén az ajánlattevő lakhelye van.

Ezen bizonyítványok a kiállításukra hivatott közegek által nem adatnak ki a feleknek, hanem közvetlenül a közös hadügyminisztériumhoz küldetnek.

A pályázóknak tehát ilyenemű okmány kiállítása iránt az illetékes kereskedelmi- és iparkamarához (I. foku közigazgatási hatósághoz) idejekorán kérvényt kell benyújtaniok, melyben:

1. a vezeték- és keresztnév (a czég szó szerinti megjelölése);

2. az üzletág és lakhely;

3. a versenytárgyalás megtartására hivatott katonai hatóság (jelen esetben a közös hadügyminisztérium);

4. az ajánlat benyújtásának határideje; és

5. a szállítandó tárgyak és azok mennyisége pontosan kiteendő.

A végzés, melyet a vállalkozó a folyamodványra kap, az ajánlat-hoz melléklendő.

III. Az ajánlat csakis a mellékelt jegyzékben megnevezett cikkekre szorítkozhatik, és akár az egyes tárgyak össz mennyiségére, akár azok egy tetszés szerinti részére szólhat.

IV. Az összes tárgyak a brünni, budapesti, gráci és bécsi (kaiser-ebersdorfi) ruharaktárakban megtekinthetők, a legutóbb jóváhagyott, lepecsételt minták és leírások szerint szállítandók. A szállított cikkek minőségének az említett minta minőségével legalább is egyenlőnek kell lennie. Oly cikkek, melyekből többféle méret van megállapítva, és melyekre névze a szükséglet a mellékelt jegyzékben nincs az egyes nagysági osztályok szerint feltüntetve, a nagysági osztályok előírt, vagy pedig a megrendelésnél meghatározandó százalék arányában szállítandók.

A vállalkozók a mintákat az ár lefizetése mellett a fentnevezett ruharaktáraktól megszerezhetik. Azon vállalkozók, kik régebbi szállításokból eredő minták birtokában vannak, saját érdekükben tartoznak meggyőződni a felől, hogy a minták még érvényben vannak-e, mert az esetleg nem az utolsó minta szerint előállított cikkek átvétele feltétlenül ki van zárva.

A vállalkozók által ezen mintákért fizetendő árban a közvetlen beszerzési költségen felül 15% kezelési költség is bennfoglaltatik.

V. A táborig főzőedények, a bográcsok (casserole) a gyalogsági főző-edények és ezekhez való fedelek, továbbá az evőeszközök fedővel, végül a vizeskannák 1904. évi július hó végeig egyszerre szállítandók, míg az összes többi tárgyak szállítása legkésőbb 1904. évi szeptember hó végéig négy egyenlő részletben akként teljesítendő, hogy a megrendelt mennyiség egy-egy negyedrésze 1904. évi márczius, május, július és szeptember hó végéig lesz beszállítandó.

A közös hadügyminisztérium kifejezetten fentartja magának a jogot, hogy a felajánlott szállítási mennyiségnél kisebb vagy esetleg feléval nagyobb mennyiséget rendelhessen.

Ilyen többrendelés az 1904. év folyamán is bármikor történhetik, mely utóbbi esetben a szállító köteles a többszükségletet a megrendeléstől számított 4 hónap alatt szállítani és erre névze ugyanazon árak és szerződési feltételek érvényesek, mint az eredeti megrendelésre névze.

VI. Az ajánlatban, mely a jelen hirdetéshez csatolt minta szerint szerkesztendő, pontosan és érthetően kell kitenni azon ruharaktár névét, melybe a vállalkozó a beszállítást eszközölni kívánja, továbbá az ajánlott cikkek mennyiségét és megnevezését, végül minden egyes cikkeknek számokkal és szóval kifejezett árát és a szállítási határidőt.

Ha a hadügyi kormány az ajánlattevőnek a beszállítás helyére vonatkozó kívánságát a szállítás odaítélése alkalmával nem teljesítheti, ajánlattevő a szállítást más vagy esetleg több ruharaktárba is saját veszélyére és költségére tartozik eszközölni.

A 2. sz. ruharaktárnál beszállítandó tárgyak ezen raktár utasításai szerint az eddigi ó-budai vagy az új kelenföldi épületbe szállítandók.

A szállítóknak egyébként megengedtetik, hogy a tárgyakat az illetékhelyiségükhöz legközelebb eső ruharaktárban megvizsgálathassák és azután esetről-esetre saját veszélyükre és költségükre a többi ruharaktárba átküldhessék. A prémcikkek azonban közvetlenül az illető ruharaktárhoz küldendők.

A ruharaktárhoz címzett azon vasuti teherszállítmányokra névze, melyek kifogástalan megvizsgálatauk után a ruharaktár által átvétetnek, a szállítóknak visszatérítés útján a katonai díjazás kedvezménye van biztosítva, mi célból a ruharaktár az illető szállító-levélen igazolja a szállítóknak, hogy szállítmánya a katonai kincstár tulajdonába ment át.

VII. Ha több vállalkozó együttesen pályázik, az ajánlatban határozottan kiteendő:

1. hogy a szállítási feltételek pontos betartásáért egyetemlegesen szavatosságot vállalnak, és

2. hogy ki van felhatalmazva nevükben ezen szállítási ügyletnél a közös hadügyminisztériummal érintkezni.

Ily közös ajánlat az összes vállalkozók által állásuk és lakhelyük megnevezése mellett vezeték- és keresztnévükkel aláírandó.

VIII. Az ajánlat biztosítására az ajánlott cikkek után követelt árak értékének 5%-a (öt százalék) bánatpénz fejében a hadtestparancsnokságok székhelyén levő valamely katonai pénztárnál (fizetési helynél) letendő.

A bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban fizetendő le.

IX. A bánatpénz lefizetése az összeg és minőségének (készpénz, értékpapír) megnevezése mellett az ajánlatban felelőleg.

A katonai pénztár (fizetési hely) által a bánatpénz lefizetéséről kiszolgáltatót letéti elismervény a lepecsételt ajánlattal egyidejűleg, de külön és szintén lepecsételt borítékban (a hirdetésnyelvén végén mint a szerinti) a közös hadügyminisztériumnak beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a borítékba zárt ajánlatokat és a letéti elismervényeket együtt egy borítékba tenni szintén nem szabad, hanem azok külön-külön, de egyidejűleg küldendők be.

A bánatpénz lefizetése végett az ajánlattevők idejekorán, tehát nem az ajánlatok benyújtására kitűzött hatánap lejártá előtti utolsó napokban forduljanak az illető katonai pénztárhoz (fizetési helyhez).

X. Az ajánlatoknak, melyeket a hadügyminisztérium előtt ismeretlen szállító a szállítóképességük és megbízhatóságuk bizonyítása céljából a II. pontban említett kereskedelmi és iparkamarai, illetőleg elsőfoku közigazgatási hatósági végzéssel is tartoznak igazolni, továbbá a bánatpénz lefizetését igazoló egyidejűleg, de elkülönítve beküldendő letéti elismervényeknek közvetlenül és legkésőbb 1903. évi október hó 15-ének déli 12 órájáig kell a közös hadügyminisztérium iktató hivatalába érkezniük.

XI. A szerződési tervezet alakjában kiegészített részletes feltételek a hadtestbiztoságoknál, a IV. pontban említett ruharaktáraknál. Ausztria és Magyarország összes kereskedelmi és iparkamaráinál, az osztrák gyárosok szövetségénél Bécsben, a kereskedelmi muzeumnál, az „Országos Iparegyesület”-nél és a Magyar gyáriparosok országos szövetségénél Budapesten megtekinthetők.

XII. Az ajánlattevők ajánlataikban határozottan kijelenteni tartoznak: 1. hogy a szállítási és szerződési feltételeket megtekintették és megértették, és hogy magukat azoknak teljesen alávetik, továbbá

2. hogy a kiírt tárgyak mintáit behatóan megsemmisítették és úgy az anyagra nézve, melyből azok készültek, valamint a készítés módjára nézve tüzetes tájékoztatást szereztek maguknak.

XIII. Ha az ajánlatban a számmal és a szóval kiírt árak közt eltérés van, akkor a szóval kiírt árak az irányadók.

Az ajánlat a vállalkozóra nézve a benyújtás pillanatában a hadügyi kormányra nézve azonban csak akkor válik kötelező erejűvé, midőn a közös hadügyminisztérium a pályanyertes ajánlatának elfogadásáról értesítette.

Az ajánlattevő lemond a visszalépés jogáról, továbbá az osztrák általános polgári törvénykönyv 862. §-ában, valamint az osztrák kereskedelmi törvény 318. és 319., illetve a magyar kereskedelmi törvény 314. és 315. §-ában ajánlatának elfogadására nézve megállapított határidőkről.

XIV. A közös hadügyminisztérium fentartja magának, hogy az ajánlattevők közt korlátlanul szabadon választhasson.

Egyébként egyenlő feltételek mellett azok, kik az ajánlott cikkeket maguk állítják elő (termelők) a közvetítő kereskedőkkel szemben előnyt nyerne. Az ajánlatokban a szállított cikkek termelési, illetőleg beszerzési helyét be kell jelteni. (L. ajánlati minta.)

Ha valamely ajánlat nem teljes tartalmában, hanem a felajánlott mennyiség vagy ár leszállításával fogadtaték el, az esetben tartozik az ajánlattevő az erre vonatkozó értesítés vételétől számított 5 (öt) nap alatt a közös hadügyminisztériumnál írásbeli nyilatkozatot benyújtani arra nézve, vajon ajánlatának módosítását elfogadja-e vagy sem?

A módosítva elfogadott ajánlat a vállalkozó részéről is elfogadottnak tekintetik, ha ezt a jelzett 5 napi határidőn belül az említett nyilatkozatot egyáltalán nem, vagy határozatlanul tette.

Ha azonban egy és ugyanazon pályázatban különböző cikkekre együttesen tett ajánlatok közül csak az egyik vagy másik fogadtaték el, ez az ajánlattevőre azonnal kötelező.

XV. Az ajánlattevők tartoznak ajánlataiknak teljes, részleges, vagy hozzájárulásukkal módosított elfogadása után a letett bánatpénzt a szállítási érték 10%-ában megállapított szerződési biztosítékká kiegészíteni és az írásbeli szerződést, melynek egyik példánya a vállalkozó költségén szabályszerű bélyeggel ellátandó, megkötni.

Ha valamely pályanyertes ajánlattevő a szerződést aláírni vonakodnék, vagy annak aláírása végett, az e részben hozzáintézet felszólítás ellenére meg nem jelenne, az esetben a teljesben, részlegesen, vagy az ajánlattevő hozzájárulásával módosítva elfogadott ajánlat a jelen hirdetményhez tartozó szerződési tervezettel együtt fogja a szerződést pótolni.

A fentebbi feltételeknek bármely irányban meg nem felelő, vagy elkésve benyújtott, ugyszintén a táviratilag tett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Bécs, 1903. évi augusztus 1-én.

Cs. és kir. közös hadügyminiszterium.

Ajánlati minta.

A cs. és kir. hadügyminiszteriumnak.

Ajánlat:

1 kor. bélyeg

Én N. N.i lakos ezennel kijelentem, miszerint kész vagyok ai cs. és kir. katonai ruharaktárba az alább felsorolt tárgyakat az alább megjelölt mennyiségben, a kitett árákért és határidőben szerződésszerűleg szállítani.

A szállítandó tárgyaknak						Szállítási határidő
mennyisége	megnevezése	egység	ára		1904. évi hó végéig ^{*)}	
			számban	szóval		
darab		1 darabnak	kor.	füll.	1/4	márczius
készlet		1 készletnek	kor.	füll.	1/4	május
stb.		stb.	kor.	füll.	1/4	julius
			kor.	füll.	1/4	szepember

Elismerem

1. hogy a közös hadügyminisztérium által 1851/903. 13. oszt. sz. a. kibocsátott szállítási és szerződési feltételeket megtekinttem és azokat meg is értettem és hogy magamat azoknak teljesen alávetem, továbbá

2. hogy a kiírt tárgyak mintáit behatóan megtekinttem és magamat azok anyaga és kivitele tekintetében részletesen tájékoztam. Igéretem teljesítéséért öt százalékos bánatpénzzel kezeskedem, mely

*) A táborig fedőnyel, bográcsok, gyalogsági fedőnyelhez való fedők, evő-csészék fedővel és a wies kanakára nézve az ajánlatban szállítási határidőül a hirdetmény V. pontja értelmében 1904. évi július vége teendő ki.

.....koronából (készpénzben, értékpapirokban, okmányokban) áll,korona.....filléryi szállítási értéknek felel meg és külön boríték alatt egyidejűleg beterjesztett letéti elismervény szerint ai katonai pénztárnál (fizetési helynél) letéte helyezettett.

Az ajánlatban felsorolt cikkek (..... helyben saját gyárában (műhelyben) készülnék.) N. N. gyárában (műhelyben) készülnék.

A megbízhatósági és szállítóképességi bizonyítvány kiállítása iránti kérvényre vonatkozó hivatalos végzést idecsatolom.

Kelt.....en, 1903.....hó.....n.

(Az ajánlattevő sajátkezű aláírása, (vezeték- és keresztnév,) esetleg a törvényszéki leg bejegyzett cég megnevezése.)

Az ajánlat borítékának mintája:

A cs. és kir. közös hadügyminiszteriumnak	Bécsben.
N. N. ajánlata ruházati és felszerelési szükségletek szállítására vonatkozólag az 1851/903. 13. oszt. sz. hirdetmény folytán.	

A bánatpénz borítékának mintája:

A cs. és kir. közös hadügyminiszteriumnak	Bécsben.
Letéti elismervénykor.....fillérről készpénzben, értékpapirokban, okmányokban.) N. N.-nek ruházati és felszerelési szükségletekre vonatkozó ajánlatához az 1851/903. 13. oszt. számú hirdetmény folytán.	

Az ajánlat és a letéti elismervény elküldöttét beküldését illetőleg figyelni kell a hirdetmény IX. pontjában mondottakra.

A szállítandó tárgyak jegyzéke :

Mennyiség	Megnevezés	Az árak ajánlandók	
250 készlet	prém bélés	1 készlet	
100	} prémes kabátokhoz		
600			prémes ulánkákhöz
2600	} a prémes kabátokhoz vagy		
1650 pár			ulánkákhöz
1200 készlet	mente-prém téli atilákhoz	1 készlet	
18500	altisztí jegyzék-tárca		
70800	rohamszija a csákokhoz és kalapokhoz (huszár-csákó kivételével)		
10800	lőszőr-bokréta rózsával, táborig és } fekete		
250	vártüzérségi csákokhoz } vörös		
4650	} a huszár-csákokhoz		
110			fekete
2000			vörös
50	lőszőr-bokréta } fekete		
4900	vörös		a dsidas-sapkákhöz
9240 drb	tollbokréta a kalapokhoz (új minta) fezzel	1 darab	
330	} császársárga		
210			sötétzöld
155	} sötétzöld		
115			közön-séges
288	} világoskék		
128			csesernyevörös
100	sötétkék		
430	} szemernyő-szegélyzet sisakhoz		
940 pár			felszerelt pikkelyes állszij
100	lőszőrbokrétalánc, fehér	1 pár	
500	sas számjegy nélküli a csapkákhöz		
27300	csákó-sas, a huszárság, táborig és vártüzérségiek kivételével		
12000	csákó-sas, számjegy nélküli a táborig és vártüzérségi csákokhoz		
1810	sas számjeggyel huszár-csákokhoz		
27500	csákórózsa (a huszárság) rózsák kivételével)		
2550 drb	rózsa huszárságokhoz	1 darab	
50	rózsa a lőszőrbokrétákhoz		
9600	fémrózsa a táborig sapkákhöz		
25050	pakfong számok a csákó- és csapkasapokhoz		
12600	pánczél láncocsa oroszán fejekkel		
1900	jelvény} vadász csapatoknak számmal		
1800	jelvény} a tiroli császár vadászoknak		
22000	tölténytartó		
2100 pár	szárnyas kerék	1 pár	
1950	lovassági lövész } jelvény		
100	távírás		
4000 drb	irányító-kitüntetés a tüzereknek	1 darab	
1400	munkás-kitüntetés az utazóknál		
4520 nagy	rangsillag celluloidból	1 nagy	

Folytatás a tulajdonon.

Mennyiség	Megnevezés	Az árak ajánlan- dók	Mennyiség	Megnevezés	Az árak ajánlan- dók
21000	derékszíjcsat	1 drb	3000	hur	1 drb
21000	kamó a gyalogs. derékszíjhoz		550	dob-	
15000	igazolványi sárgaréztok	10 drb	10	hordó kamó	1 drb
12000	kis karikák		350	fuvóka a jelzőkürthöz	
11000	nagy karikák szögceszel	100 drb	8000	lovakaró kéziszij nélkül	100 drb
1100000	sima, sárga		3200	hordókötél az 5 ember részére készült főző-	
300000	nagy } egyenruhagomb olivák	100 drb	37000	edényhez	1 méter
1400000	nagy } és pityegombok kivé-		38000	zsinórzat a hordható sátorfelszereléshez	
360000	kicsi } telével	7800	kötőfék (uj minta)	1 drb	
921000	számozott	3200	lő-béklyó		
275000	kicsi } egyenruha-gomb	9500	ítatóvödör	100 drb	
40000	sárga	55000	csövek a hordozható tábori sátrakhoz		
13000	nagy } ulánusgomb (pityke)	134000	nyél a sátorbaltákhoz	1 darab	
85000	nagy } ulánusgomb (pityke)	50	nyél } ásókhoz		
13000	kicsi }	660	nyél } baltákhoz		
37000	sárga huszárgomb (oliva)	300	faczővek a loálláshoz	1 pár	
35000	fehér huszárgomb (oliva)	850	dragonyos-		
150000	fekete (uj minta)	5660	huszár-	1 drb	
200000	fehér	16000	tű a háti és szerszám bőröndhöz		
43000	mellény	2000	faszög a bőr lábbelikhez	1 kgr	
18000	alsó nadrág	70000	cszipópatkó 10 szöggel		
187000	fekete } közönséges nyakravaló posztó-	1 drb	3000	csat } tövis nélkül	1 pár
100	sárga } lebény nélkül (uj minta)		3400	csat } tövissel	
50	58000	1 pár	6200	nagy } feketére	a háti
122000	bőr- } keztű		1950	kicsi }	
7000	gyapju-*	1550	tojásdad csat	1 darab	
15000	paszomány csákó, csapkához és	1000	karika		1 pár
2000	(örmeisteri	2200	kettős gomb		
15000	sapkához	2500	szegceseléssel	1 méter	
16000	káplári	1400	rugós-kamó		
31000	gallérpaszom. örmestereknek	1900	hordó-kamó	1 méter	
17500	és egyenrangúknak	2500	keskeny		
400	széles	2300	és egyenrangúknak	1 drb	
3200	aranyoz. karpaszomány	1600	karsujtás tisztí szolgáknak és loápolóknak		
8200	keskeny	700	feketesárga karkötők	1 készlet	
2200	prémies kabáthoz v.	2600	világoskék		
700	prémies ulánkához	6500	nyakzsinór		
124000	a mentéhez	150	barna	1 méter	
7000	attilazsinórzat (huszárnadrágokhoz és váll- sujtáshoz)	400	attilazsinórzat (huszárnadrágokhoz és váll- sujtáshoz)		
4410	széles	1500	vitézkötés, gyapjuból, huszárszakókhöz	1 drb	
14500	keskeny	1200	gyapjuzsinór a vadász-kalapokhoz (uj minta)		
6200	prémies kabáthoz és pré- m- ulánkához	3000	zsinórzat csákókhöz, csapkákhoz és sapkákhöz	1 méter	
29500	váll-zsinórzat	750	váll-zsinórzat prémes kabátokhoz és pré- m- ulánkához		
4000	skárlátvörös lövészjelvény-zsinórzat	3100	skárlátvörös lövészjelvény-zsinórzat	1 drb	
2500	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	3500	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
42000	gyalogági } kardbojt	1700	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
12600	lovassági }	1850	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
4400	gyalogági } kardbojt	1950	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
1000	lovassági }	1735	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
109000	gyalogági } kardbojt	650	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
94500	lovassági }	5500	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
62000	gyalogági } kardbojt	7000	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
5500	lovassági }	9000	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
3500	gyalogági } kardbojt	4500	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
360	lovassági }	510	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
400	gyalogági } kardbojt	750	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
2150	lovassági }	700	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
130	gyalogági } kardbojt	99000	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
1650	lovassági }	1200	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
70	gyalogági } kardbojt	100	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
8900	lovassági }	34	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
120	gyalogági } kardbojt	400	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
120	lovassági }	1250	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
330	gyalogági } kardbojt	280	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
	lovassági }	10	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
	gyalogági } kardbojt	30000	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 méter	
	lovassági }	50	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
	gyalogági } kardbojt	130	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
	lovassági }	250	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		
	gyalogági } kardbojt	600	üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél	1 drb	
	lovassági }		üzemanyag jelvény az utászcsapatoknál, vagy munkásjelvény a vasuti és táviró ezrednél		

*) A bélésvászon a katonai kincstártól szerzendő be, méterje 42 fillér árban.

*) Önozás előtt és után a gyáros telepen meg fognak vizsgálatni az illetékes ruharaktár részéről.

(Utánnomás nem díjazatik.)

